

Rapport om solvens og finansiell situation 2017 (SFCR)

Sampension KP Livsforsikring A/S

sampension
mere værd

Indhold

Sammendrag	3
A. Virksomhed og resultater	6
A.1 Virksomhed	6
A.2 Forsikringsresultater	8
A.3 Investeringsresultater	10
A.4 Resultater af andre aktiviteter	13
A.5 Andre oplysninger	13
B. Ledelsessystem	15
B.1 Generelle oplysninger om ledelsessystemet	15
B.2 Egnetheds- og hæderlighedskrav	16
B.3 Risikostyringssystem, herunder vurdering af egen risiko og solvens	17
B.4 Internt kontrolsystem	18
B.5 Intern auditfunktion	19
B.6 Aktuarfunktion	19
B.7 Outsourcing	20
B.8 Andre oplysninger	20
C. Risikoprofil	22
C.1 Forsikringsrisici	23
C.2 Markedsrisici	24
C.3 Kreditrisici	27
C.4 Likviditetsrisici	27
C.5 Operationel risiko	28
C.6 Andre væsentlige risici	28
C.7 Andre oplysninger	28
D. Værdiansættelse til solvensformål	31
D.1 Aktiver	31
D.2 Forsikringsmæssige hensættelser	32
D.3 Andre forpligtelser	35
D.4 Alternative værdiansættelsesmetoder	35
D.5 Andre oplysninger	35
E. Kapitalforvaltning (styring af kapitalgrundlag og kapitalkrav)	37
E.1 Kapitalgrundlag	37
E.2 Solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav	38
E.3 Anvendelse af delmodul for løbetidsbaserede aktierisici i beregning af solvenskapitalkrav	40
E.4 Forskelle mellem standardmodellen og en intern model	40
E.5 Manglende overholdelse af minimumskapitalkrav og solvenskapitalkrav	40
E.6 Andre oplysninger	40
Tabelbilag	42

Sammendrag

Sampension KP Livsforsikring A/S (Sampension Liv) udarbejder hvert år samtidigt med årsrapporten en rapport om selskabets solvens og finansielle situation. Rapportens indhold og opbygning er detaljeret fastlagt i Solvens II-direktivet.

Virksomhed

Sampension Liv er et kundeejet pensionselskab, der har som overordnet formål at levere den bedst mulige pensionsordning til flest mulige kunder. De fleste ordninger er reguleret i aftaler, der bliver indgået som led i kollektive overenskomster på det offentlige område. De største arbejdsmarkedspensionsaftaler er indgået med HK/Kommunal og Kommunernes Landsforening (KL) samt Offentlig Ansattes Organisationer (OAO).

Pensionsordningerne er udviklet, så de også er fordelagtige for private virksomheder. Sampension Livs systemer gør det muligt at tilbyde ordninger, der er tilpasset arbejdsgiveres og ansattes behov.

Fra starten af 2017 overdrog Arkitekternes Pensionskasse og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrleger administrationen af pensionsordninger og investeringer til Sampension Administrationsselskab A/S, som de samtidigt blev medejere af. Samarbejdet med pensionskasserne har til formål er at skabe stordriftsfordele for alle parter ved at indgå i et forsikringsadministrationsfællesskab.

Produkter

Nye kunder får en markedsrenteordning, hvor kunden bærer risikoen forbundet med bl.a. investeringsafkastet og ændringer i levetiden. I en markedsrenteordning bliver risikoen – i modsætning til i en gennemsnitsrenteordning – reduceret gradvist, efterhånden som kunden bliver ældre, således at disse ordninger giver en stabil udvikling i pensionsudbetalingerne.

Sampension Liv har også en bestand af traditionelle gennemsnitsrenteordninger, der er under afvikling. Disse omfatter både ordninger, hvor kunden – mod betaling af en risikoforrentning – har en garanti om en mindsteydelse, og ordninger med en hensigtserklæring om en mindsteydelse. Garanterede ordninger udgør en mindre og faldende del af det samlede gennemsnitsrentemiljø, men bidrager mest til solvenskapitalkravet.

Resultater

Investeringsresultaterne var i 2017 tilfredsstillende. Kunder på markedsrentevilkår opnåede i gennemsnit et afkast på 7,5 %. Især yngre kunder og kunder, der har valgt en investeringsprofil med høj risiko, nød godt af pæne afkast på aktiemarkederne med afkast på helt op til 13,3 %. Ældre kunder med en forsigtig investeringsprofil med mange obligationer opnåede et mere afdæmpet afkast på 4,2 %.

Investeringerne i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø gav kunderne et afkast på 3,1 %, hvilket også bidrog positivt til Sampension Livs kapitalgrundlag.

Omkostningerne til forsikringsadministration faldt med 2,5 % til 387 kr. pr. forsikret, mens investeringsomkostninger i % af kunders pensionsdepoter i 2017 lå i intervallet 0,33 % - 0,55 % afhængig af investerings-sammensætningen: Det er på omtrent samme niveau som i 2016. Både omkostninger til forsikrings- og investeringsadministration ligger på et meget konkurrencedygtigt niveau.

Ledelsessystemet

Sampension Livs ledelsessystem er efter dansk lovgivning todelt med en bestyrelse, der har det overordnede ansvar for forretningsmodel og strategi, og en direktion med ansvar for den daglige drift. Ledelsessystemet bliver understøttet af et risikostyrings- og kontrolsystem opbygget efter princippet om "de 3 forsvarslinjer", hvor 1) forretningsområderne bliver understøttet af 2) risikostyrings-, compliance- og aktuar-funktioner samt 3) en internal audit-funktion.

Bestyrelsen vurderer hvert år sin opgavevaretagelse, herunder ikke mindst om den i forening besidder de kompetencer, der skal til for at kunne lede et Danmarks større pensionselskaber. Samtidigt bliver det vurderet, om direktionen og den øvrige daglige ledelse tager hånd om alle væsentlige opgave og udfordringer på en betryggende måde.

Der var i 2017 ikke hændelser eller omstændigheder, som fik bestyrelse og direktion til at overveje ændringer i ledelsessystemet. Det samme gælder for risikostyringssystemet og det interne kontrolsystem.

Risikoprofil

Pensionsselskaber er udsat for mange forskellige typer risici, der skal tages højde for i ledelsen og risikostyringen. De væsentligste af disse er investeringsrisici, som er uundgåelige, hvis pensionsformuen skal have en tilfredsstillende forrentning, om end de med mellemrum kan give anledning til tab. Det skete senest under den finansielle krise i 2008.

Pensionsordninger indebærer selvsagt også forsikringsrisici, hvor især stigende levetid i de senere år har været årsag til nedsættelser af pensionsprognoser, fordi pensionsopsparingen har skullet strækkes ud over en længere årrække.

Sampension Liv har ikke haft nævneværdige tab pga. sygdom og dødsfald blandt kunderne. Det kan tilskrives en konsekvent politik igennem mange år, om at opkrævede risikopræmier skal kunne dække udbetalinger udløst af invaliditet, sygdom og dødsfald – og dermed undgå at anvende en del af investeringsafkastet hertil.

Mindst en gang om året bliver der gennemført en identifikation af de væsentligste risici og i den forbindelse vurderet, om risici i tilstrækkeligt omfang bliver kvantificeret og overvåget samt styret og rapporteret. Er der ændringer i risikoprofilen, bliver de nødvendige tilpasninger gennemført, hvis det ikke allerede er sket.

Kapitalforvaltning (styring af kapitalgrundlag og kapitalkrav)

Sampension Livs kapitalgrundlag består udelukkende af kapitalelementer placeret i den bedste kategori i lovgivningen. Kapitalgrundlaget er vurderet til at ligge på et passende niveau henset til risicienes størrelse og karakter.

Solvenskapitalkravet bliver opgjort med en standardmodel fastlagt i lovgivningen. Bestyrelsen konkluderede på grundlag af den gennemførte ORSA-proces i 2017, at selskabets risici indgår på en retvisende måde i opgørelsen af solvenskapitalkravet.

Ved udgangen af 2017 udgjorde kapitalgrundlaget 7.934 mio. kr., mens solvenskapitalkravet blev opgjort til 1.320 mio. kr. Det giver en komfortabel solvensdækning på 601 %. Stigningen i forhold til solvenskapitalkrav og solvensdækning opgjort ultimo 2016 er bl.a. en konsekvens af et markant fald i beholdningen af kapitalkrævende gældsinstrumenter, heriblandt CLO'er, som følge af udstederes førtidsindfrielse.

Det er besluttet indtil videre at anvende overgangsordningen for beregning af aktiebeholdningens bidrag til solvenskapitalkravet. Uden brug af overgangsordningen ville solvenskravet have været på 1.828 mio. kr. svarende til en solvensdækning på 434 %.

Sampension Liv anvender ikke andre afvigelser fra standardmodellen i opgørelser af solvenskapitalkravet.

Minimumskapitalkravet udgjorde 330 mio. kr. ultimo 2017 svarende til en solvensdækning på 2.404 %.

Værdiansættelse til solvensformål

Aktiver og forpligtelser bliver i solvensbalancen værdiansat med de samme metoder og principper, der bliver anvendt i årsrapporten, som intern og ekstern revision har forsynet med blanke revisionspåtegninger.

En del af investeringsaktiverne bliver ikke værdiansat til noterede markedspriser, men med såkaldt "alternative værdiansættelsesmetoder", der indebærer ledelsesmæssige skøn behæftet med en vis usikkerhed. De aktiver, hvor ledelsesmæssige skøn har størst betydning for værdiansættelsen, er unoterede fonde og aktier, ejendomme og energianlæg samt CLO'er mv. Den årlige gennemgang af anvendte alternative værdiansættelsesmetoder har godtgjort, at de er markedskonforme, og at ledelsesmæssige skøn er markedsneutrale.

Finanstilsynet har givet Sampension Liv tilladelse til at værdiansætte de forsikringsmæssige hensættelser med en volatilitetsjustering til myndighedernes diskonteringsrentekurve. Hensigten med justeringen er at reducere følsomheden over for markedsvolatilitet i perioder med markedsuro. Konkret stabiliserer justeringen kapitalgrundlaget, idet værdien af især beholdningen af realkreditobligationer i højere grad kommer til at ændre sig i takt med værdien af de forsikringsmæssige hensættelser. Uden brug af volatilitetsjusteringen ville solvensdækningen ved udgangen af 2017 have været 513 % i stedet for 601 %.

A

[illegible]

A. Virksomhed og resultater

I dette afsnit præsenteres de centrale elementer i Sampension Livs

- selskabsstruktur, tilsyn og revision samt ejerforhold,
- hovedprodukter samt
- årets forsikrings- og investeringsresultat.

- Sampension Liv er ejet af arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer, der fastlægger rammerne for de pensions- og forsikringsordninger, som deres medlemmer skal tilbydes.
- Pensions- og forsikringsordningerne kan overordnet inddeles i tre hovedprodukter:
 - Markedsrente, hvor kunderne løbende får tilskrevet investeringsafkastet. – Alle nytegninger sker i dette produkt
 - Traditionel gennemsnitsrente med garanterede og ugaranterede ordninger, hvor der sigtes mod, at kunder får en stabil depotrente. – Under afvikling
 - Ugaranteret genforsikring af kommuners pensionsforpligtelser
- Årets forsikrings- og investeringsresultater har været tilfredsstillende for alle hovedprodukter

A.1 Virksomhed

Selskabets juridiske form

Sampension KP Livsforsikringsselskab A/S ("Sampension Liv" eller "virksomheden") er et aktieselskab, der har koncession til at udøve livsforsikringsvirksomhed i henhold til lov om finansiel virksomhed. Virksomheden er moderselskab i Sampensionkoncernen.

Øverste myndighed i virksomheden er generalforsamlingen.

Virksomhedens pensionsordninger og selskabets investeringsporteføljer bliver administreret af Sampension Administrationsselskab A/S i henhold til en aftale omfattet af reglerne om outsourcing, jf. afsnit B.7. Sampension Administrationsselskab A/S varetager også driften for Arkitekternes pensionskasse samt Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrklæger.

Sampensionkoncernen har i løbet af året i gennemsnit haft 271 heltidsbeskæftigede medarbejdere, hvoraf 6 var ansat i moderselskabet og resten i Sampension Administrationsselskab A/S.

Ejere

Virksomheden er ejet af lønmodtagerorganisationer og arbejdsgiverorganisationer samt arbejdsgivere på overenskomstområder, hvor virksomheden har været pensionsleverandør siden 1945. Aktiekapitalen er ligeledes fordelt mellem lønmodtager- og arbejdsgiversiden.

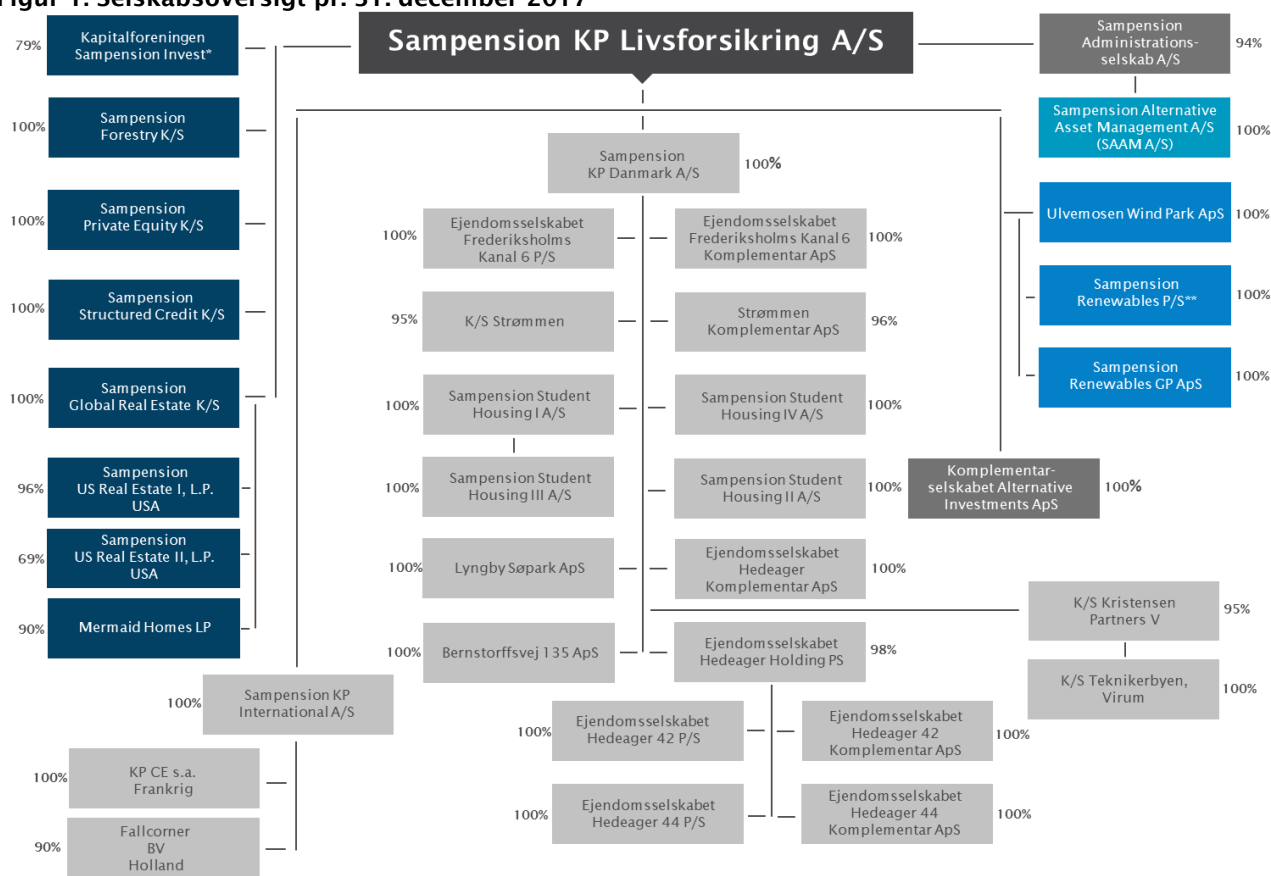
Ejere med kvalificerede andele (mindst 10 %) er:

- Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund (HK), København med en andel på 28,25 %
- Kommunernes Landsforening (KL), København med en andel på 19,62 %
- Offentliges Ansattes Organisationer (OAO), København med en andel på 15,50 %.

Koncernstruktur

Virksomheden har placeret en del af investeringsaktiverne i overvejende helejede ejendomsselskaber, investeringsselskaber, selskaber med energianlæg samt en kapitalforening med fokus på forvaltning af alternative investeringer og aktier, jf. figur 1. Herudover ejer virksomheden 94 % af Sampension Administrationsselskab A/S.

Figur 1: Selskabsoversigt pr. 31. december 2017

Tilsynsmyndighed

Finanstilsynet
 Århusgade 110
 2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
 Finanstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

Ekstern revision

PricewaterhouseCoopers
 Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
 Strandvejen 44
 2900 Hellerup

Produkter

Virksomheden tilbyder overenskomstbaserede pensionsordninger og firmapensionsordninger for ansatte i private virksomheder og organisationer. Hovedparten af de forsikrede arbejder i kommunerne, staten eller i regionerne. Virksomheden genforsikrer derudover ca. 18.000 tjenestemænds pensioner for bl.a. størstedelen af landets kommuner.

Virksomheden tegner udelukkende pensionsordninger for private og offentlige arbejdsgivere i Danmark.

Pensionsordningerne giver som hovedregel kunder dækning i tilfælde af:

- Alderspensionering
- Sygdom
- Dødsfald
- Visse kritiske sygdomme

Markedsrenteproduktet 3 i 1 Livspension, som alle nye kunder bliver tilbudt, består af hhv. en basispension og en valgpension. Basispension giver kunden en grundlæggende sikkerhed i forhold til ovenstående situationer, mens kunden med valgpension for en del af sine indbetalinger kan tilpasse sin ordning til individuelle ønsker og behov.

Kundernes indbetalinger på ordningerne bliver investeret i opsparingsprodukterne vist i tabel 1.

Tabel 1: Sampension Livs opsparingsprodukter

Produkttyper	Investeringer og tilskrivning af afkast
Markedsrente	Kunder får tilskrevet det faktisk opnåede afkast
Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension	Sampension Livs hovedprodukt, hvor opsparingen fordeles på årgangspuljer efter kundens alder og med en investeringsprofil efter kundens eget valg. Nye kunder får dette produkt.
Unit link produktet Linkpension	Kunderne kan selv vælge de investeringsfonde, opsparingen placeres i.
Gennemsnitsrente	Kunder får tilskrevet en depotrente, som udjævner det faktisk opnåede afkast over tid
Ugaranteret genforsikring	Indeholder afdækning af inflationsrisiko i forhold til arbejdsgivernes fremtidige pensionsforpligtelser for tjenestemandsansatte.
Traditionel gennemsnitsrente	Omfatter pensionsordninger med hensigtserklæringer, garanterede direkte forsikringer samt garanteret genforsikring.

Væsentlige begivenheder

Med virkning fra 1. januar 2017 overdrog Arkitekternes Pensionskasse og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger driften af medlemmernes pensionsordninger og investeringer til Sampension Administrationsselskab A/S. Samtidigt erhvervede pensionskasserne hver en ejerandel i administrationselskabet på 3 %, således at virksomhedens ejerandel herefter er på 94 %.

De to pensionskasser har bevaret deres selvstændighed, og aftalens formål er at opnå stordriftsfordele for alle parter ved at indgå i et forsikringsadministrationsfællesskab.

A.2 Forsikringsresultater

Virksomhedens forsikringsresultater består af hhv. et rente-, omkostnings- og risikoresultat samt et resultatbidrag fra Forenede Gruppeliv, jf. tabel 2-4.

Tabel 2: Specifikation af realiseret resultat for rentegrupper

Mio. kr.	2017	2016
Investeringsafkast før PAL	2.280	7.271
Ændring i markedsværdiregulering	503	-882
Tilskrevet grundlagsrente	-1.210	-1.328
Andet	113	-155
Realiseret renteresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	1.687	4.907
Pensionsafkastskat	-228	-340
Til fordeling efter pensionsafkastskat	1.459	4.567
Fordelt til pensionsopsparende:		
Tilskrevet bonus på kunders depoter	-340	-406
Overført til kollektivt bonuspotentiale, rentegrupper	-827	-3.914
Investeringsafkast og risikoforrentning til kapitalgrundlaget	292	246

Renteresultatet angiver kapitalgrundlagets andel af investeringsafkast mv. samt kunders betaling til kapitalgrundlaget for garantier om mindsteydelser i henhold til anmeldte kontributionsregler (risikoforrentning).

Tabel 3: Specifikation af realiseret resultat for omkostningsgrupper

Mio. kr.	2017	2016
Omkostningsbidrag	419	403
Faktiske administrationsomkostninger	-150	-153
Realiseret omkostningsresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	269	251
Tilskrevet bonus på kunders depoter	-249	-218
Overført til kollektivt bonuspotentiale, omkostningsgrupper	-21	-34
Omkostningsresultat, som dækkes af egenkapitalen	-1	-1

Omkostningsresultatet viser forholdet mellem de opkrævede administrationsbidrag og de faktiske administrationsomkostninger. Sampension har et princip om administration til kostpris og tilpasser kundernes omkostningsbidrag, så omkostningsresultatet bliver tæt på nul på lang sigt.

Tabel 4: Specifikation af realiseret resultat for risikogrupper

Mio. kr.	2017	2016
Realiseret risikoresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	-204	-647
Tilskrevet bonus på kunders depoter	402	736
Overført til kollektivt bonuspotentiale, risikogrupper	-199	-90
Risikoresultat, som dækkes af egenkapitalen	0	0

Risikoresultatet viser forholdet mellem de opkrævede præmier og de faktiske udgifter til invalide- og dødsfaldsdækninger. Sampension har et princip om forsikringer til kostpris og sigter mod, at risikoresultatet er tæt på nul på lang sigt.

Risikoresultatet omfatter ikke Forenede Gruppeliv (FG), der administrerer gruppelivsordninger tegnet direkte i FG eller formidlet til FG af danske forsikringselskaber, heriblandt Sampension Liv. Overskuddet på admini-

strationen af gruppelivsordningerne bliver udloddet til medlemskredsen i FG. For virksomheden indebar det i 2017 en udlodning til kapitalgrundlaget på 45 mio. kr.

A.3 Investeringsresultater

Virksomheden fik et tilfredsstillende investeringsresultat i 2017, jf. tabel 5.

For en uddybning af den økonomiske og finansielle baggrund for investeringsresultatet henvises til ledelsesberetningen i virksomhedens årsrapport, der kan hentes på virksomhedens hjemmeside, www.sampension.dk/Forside/Om-Sampension/Finansiell-information/aarsrapporter.

Tabel 5: Årets investeringsresultat

Mio. kr.	2017	2016
Markedsrente		
3 i 1 Livspension	5.664	4.948
Linkpension	13	10
Gennemsnitsrente		
Ugaranteret genforsikring	2.385	1.865
Traditionel gennemsnitsrente:		
Investeringsportefølje	2.741	2.338
Afdækningsportefølje	-421	5.026
Samlet resultat til fordeling til kunder, overskudskapital og egenkapital	10.382	14.189
Heraf indgår i resultatopgørelse	15.368	12.783
Heraf indgår i anden totalindkomst	-4.986	1.405

Årets investeringsresultat indebar en forrentning af kundernes midler inden for de tre hovedprodukter som vist i tabel 6:

Tabel 6: Forrentning af kunders pensionsopsparing efter omkostninger før skat

Hovedprodukter	2017	2016
Markedsrente (3 i 1 Livspension)	7,5 %	7,1 %
Traditionel gennemsnitsrente	2,8 %	9,4 %
Ugaranteret genforsikring	6,4 %	6,2 %

Anm. Afkast er opgjort pengevægtet.

Forrentningen af pensionsopsparing er ens for alle kunder i hhv. traditionel gennemsnitsrente og ugaranteret genforsikring. I markedsrente varierer kundernes afkast afhængig af deres alder og valg af investeringsprofil som beskrevet nedenfor.

Markedsrente

Den aldersbestemte fordeling af investeringerne i 3 i 1 Livspension er fastsat ved årgangspuljernes fordeling på basisfondene aktier, obligationer og alternative investeringer. Kundernes valg består i at vælge mellem investeringsprofiler med henholdsvis lav, moderat og høj risiko. Allokationsstrategien følger hen over opsparingstiden en livscyklustankegang, hvor risikoen aftrappes gradvist, efterhånden som kunden bliver ældre.

Investeringsafkastet før pensionsafkastskat for 3 i 1 Livspension blev samlet set 7,5 %, jf. tabel. I 2017 leverede 3 i 1 Livspension positive afkast til alle kunder på tværs af investeringsprofiler. De yngste årgangspuljer, hvor en større andel af formuen er allokeret til aktier og alternativer, opnåede det største afkast.

Tabel 7: Beholdninger og afkast - Markedsrente

Mio. kr.	Beholdning primo 2017	Beholdning ultimo 2017	Afkast i % 2017	Afkast i % 2016
Grunde og bygninger	8.893	10.536	3,8 %	7,3 %
Noterede kapitalandele	31.194	28.929	8,8 %	10,9 %
Unoterede kapitalandele	7.420	8.269	2,4 %	6,0 %
Kapitalandele i alt	38.614	37.198	7,4 %	9,9 %
Stats- og realkreditobligationer	18.542	23.829	1,3 %	3,5 %
Indeksobligationer	1.266	1.063	1,3 %	3,8 %
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	10.063	10.018	4,4 %	8,3 %
Udlån mv.	661	750	1,4 %	-5,7 %
Obligationer og udlån mv. i alt	30.533	35.660	2,2 %	5,1 %
Dattervirksomheder	0	0	0,0 %	0,0 %
Øvrige investeringsaktiver	-1.743	-190	-	-
Afledte finansielle instrumenter	-768	316	-	-
Total	75.529	83.520	7,5 %	7,2 %

Anm. Afkast er opgjort tidsvægtet.

Traditionel gennemsnitsrente

Investeringsresultatet for ordninger i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø blev 3,1 %, jf. tabel 8.

Tabel 8: Beholdninger og afkast – Traditionel gennemsnitsrente

Mio. kr.	Beholdning primo 2017	Beholdning ultimo 2017	Afkast i % 2017	Afkast i % 2016
Grunde og bygninger	4.538	4.269	2,8 %	8,6 %
Noterede kapitalandele	5.524	5.916	7,3 %	11,5 %
Unoterede kapitalandele	4.050	4.051	0,9 %	7,9 %
Kapitalandele i alt	9.574	9.967	4,5 %	10,1 %
Stats- og realkreditobligationer	29.867	35.721	1,5 %	4,0 %
Indeksobligationer	1.374	1.472	1,6 %	6,1 %
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	13.154	9.783	1,1 %	7,3 %
Udlån mv.	1.092	1.240	1,7 %	-4,5 %
Obligationer og udlån mv. i alt	45.488	48.217	1,5 %	4,7 %
Dattervirksomheder	527	497	0,2 %	5,2 %
Øvrige investeringsaktiver	1.389	-2.645	-	-
Afledte finansielle instrumenter	16.192	16.882	-	-
Total	77.709	77.188	3,1 %	8,8 %

Anm. Afkast er opgjort tidsvægtet.

Investeringsstrategien for det traditionelle gennemsnitsrenteprodukt er fastlagt ud fra to væsentlige hensyn i prioriteret rækkefølge:

- at opnå en høj grad af sikkerhed for, at Sampension Liv på såvel kort som langt sigt kan opfylde de pensionsmæssige forpligtelser og hensigtserklæringer (afdækningsporteføljen)
- at tage investeringsmæssige risici med forventning om et højere afkast (investeringsporteføljen)

Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter opgøres til markedsværdi. Det indebærer, at værdien af hensættelserne afhænger af renteniveauet. For at begrænse risikoen for ikke at opfylde forpligtelser og hensigtserklæringer over for kunder har Sampension Liv derfor en selvstændig afdækningsportefølje tilknyttet dette miljø.

I 2017 gav afdækningsporteføljen pga. stigende renter et afkastbidrag på -1,6 %, mens investeringsporteføljens bidrag til afkastet var 4,6 %, hvorved det samlede afkast blev 3,1 %.

Ugaranteret genforsikring

En del af gennemsnitsrentemiljøet består af genforsikring af tjenestemandspensionsordninger for danske arbejdsgivere, primært kommuner. 86 arbejdsgivere har gennem årtier beskyttet deres egen økonomiske stilling ved i Sampension Liv at afdække pensionsforpligtelserne over for nuværende, fratrådte og pensionerede tjenstemandsansatte.

Siden 2014 har arbejdsgivere med behov for genforsikring af pensionsforpligtelser til tjenestemænd kunnet vælge at overgå til en ugaranteret model. Med den ugaranterede model kan investeringsstrategien blive tilrettelagt, så arbejdsgivere får bedre afdækning af deres inflationsrisiko. Det vil sige større sikkerhed for en forrentning af de opsparede midler, der modsvarer den løbende opskrivning af tjenestemændenes pensionsydelser. Dette er ikke en naturlig del i den garanterede model.

Ved udgangen af 2017 havde 97 % af de forsikrede arbejdsgivere valgt at overgå til den ugaranterede model.

Med den nye ugaranterede model investeres i de samme interne basisfonde som markedrentemiljøet. Desuden investeres i basisfonden Inflation.

Investeringerne knyttet til ugaranteret genforsikring af tjenestemandspensioner gav i 2017 et afkast på 6,5 %, jf. tabel 9.

Tabel 9: Beholdninger og afkast - Ugaranteret genforsikring

Mio. kr.	Beholdning primo 2017	Beholdning ultimo 2017	Afkast i % 2017	Afkast i % 2016
Grunder og bygninger	3.693	3.641	3,8 %	7,3 %
Noterede kapitalandele	12.616	12.459	8,5 %	11,5 %
Unoterede kapitalandele	2.823	2.873	2,5 %	5,5 %
Kapitalandele i alt	15.440	15.332	7,3 %	10,4 %
Stats- og realkreditobligationer	3.594	4.254	0,5 %	5,5 %
Indeksobligationer	8.128	11.495	2,7 %	3,9 %
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	6.707	4.170	2,2 %	6,7 %
Udlån mv.	102	103	1,4 %	-5,7 %
Obligationer og udlån mv. i alt	18.530	20.022	2,1 %	5,0 %
Dattervirksomheder	0	0	0,0 %	0,0 %
Øvrige investeringsaktiver	-255	-147	-	-
Afledte finansielle instrumenter	-367	187	-	-
Total	37.041	39.035	6,5 %	5,6 %

Anm. Afkast er opgjort tidsvægtet.

Gevinster og tab, som indregnes direkte på egenkapitalen

Valutakursreguleringer i forbindelse med omregning af kapitalandele i tilknyttede udenlandske virksomheder er en integreret del af investeringsresultatet vist i tabel 5. I årsregnskabet bliver disse valutakursreguleringer udskilt af investeringsafkastet, som bliver indregnet i årets resultat, og i stedet indregnet under anden totalindkomst.

Den regnskabsmæssige behandling har ingen betydning for størrelsen af egenkapitalens andel af nævnte valutakursreguleringer. Den svarer til egenkapitalens forholdsmæssige andel af kapitalandelene i tilknyttede udenlandske virksomheder. Langt den overvejende del af omregningen af kapitalandele i tilknyttede udenlandske virksomheder tilfalder derfor kunderne via ændringer i de forsikringsmæssige hensættelser.

Securitiseringer

Virksomhedens beholdning af securitiseringer, primært CLO'er, fremgår af tabel 10. Beholdningen består for langt den største dels vedkommende af udstedelser, som et kreditvurderingsbureau har tildelt den højeste kreditværdighed/rating (AAA).

Tabel 10: Securitiseringer, ultimo år

Mio. kr.	2017	2016
Beholdning til dagsværdi	9.075	16.649
- Heraf beliggende i traditionel gennemsnitsrente	6.241	11.964

A.4 Resultater af andre aktiviteter

Virksomheden udøver kun livsforsikringsvirksomhed.

A.5 Andre oplysninger

Der er ikke andre væsentlige oplysninger at tilføje til ovenstående gennemgang.

Afsnit

B

B. Ledelsessystem

I dette afsnit præsenteres de centrale elementer i virksomhedens ledelsessystem. De væsentligste pointer er opsummeret herunder.

- Det todelte ledelsessystem med en bestyrelse og direktion vurderes at fungere efter hensigten og er medvirkende til, at virksomheden har et effektivt risikostyrings- og kontrolsystem
- Risikostyrings- og kontrolsystemet er opbygget efter princippet om 3 forsvarslinjer, hvor 1) forretningsområder understøttes af 2) risikostyrings-, compliance- og aktuar-funktioner samt 3) en internal audit-funktion
- Der er etableret strategier, processer og rapporteringsprocedurer for identifikation, måling, overvågning, styring og rapportering af alle væsentlige risici
- ORSA-processen er et centralt grundlag for bestyrelsens strategiske beslutninger
- Der bliver stillet relevante krav til egnethed og hæderlighed hos alle personer, der indtager nøgleposter i virksomheden

B.1 Generelle oplysninger om ledelsessystemet

Virksomhedens forretningsorden for bestyrelsen og retningslinjer for direktionens daglige ledelse beskriver fordelingen af opgaver og ansvar mellem bestyrelsen og direktionen. Den todelte ledelsesstruktur følger dansk lovgivning og regulatoriske krav samt er udgangspunktet for delegering af ansvar og beføjelser samt indretning af risikostyringssystemet.

Bestyrelse og bestyrelsesudvalg

Bestyrelsen har det overordnede ansvar for virksomheden og træffer bl.a. beslutning om forretningsmodel, strategi, risikoappetit og risikoprofil.

I forbindelse med ordinære bestyrelsesmøder modtager bestyrelsen rapporteringer om og fører tilsyn med de største risici. Bestyrelsen tager mindst én gang årligt stilling til risikoappetit, politikker og retningslinjer.

Bestyrelsen består af 14 medlemmer. Den er sammensat af repræsentanter fra aktionærerne, dvs. de overenskomstparter, der står bag de fleste af pensionsordningerne, to særligt sagkyndige medlemmer af bestyrelsen med ekspertise inden for bl.a. kredit, finansiering, risikostyring og regnskab samt fem medarbejderrepræsentanter.

Der er planlagt fem årlige bestyrelsesmøder i henhold til det fastlagte årshjul. I tilknytning til det ene møde afholder bestyrelsen et seminar, hvor bl.a. virksomhedens strategi drøftes.

Virksomhedens forretningsmodel og strategi fastlægger en række overordnede rammer for virksomheden. Rammerne præciseres i politikker og delegeres i retningslinjer til direktionen, der er ansvarlig for den daglige ledelse. Udnyttelsen af fastsatte rammer bliver rapporteret til bestyrelsen i forbindelse med ordinære bestyrelsesmøder.

Bestyrelsen har nedsat et revisions- og risikoudvalg, der i tilgift til de opgaver, der normalt varetages af et revisionsudvalg, forbehandler risikorelaterede emner inden behandling af den samlede bestyrelse. Det gælder bl.a. udkast til risikoprofil samt rapporter med vurdering af egen risiko og solvens (ORSA), kapitalstyring og det interne kontrolsystem.

Udvalget mødes minimum fire gange årligt og har ifølge dansk lov en forberedende rolle uden selvstændig beslutningskompetence. Udvalget er dog bemyndiget til at godkende den eksterne revisions assistance- og rådgivningsopgaver, der ligger udover revision og erklæringer fastlagt i love og bekendtgørelser.

Direktionen

Direktionen består af den administrerende direktør, som bl.a. har indflydelse på beslutninger vedr. forretningsmæssige-, finansielle- og investeringsmæssige områder.

På grundlag af bestyrelsens politikker, retningslinjer og risikoappetit udarbejder direktionen bistået af organisationen forretningsgange for alle væsentlige aktiviteter. Direktionen udsteder herudover beføjelser, hvor relevant, til ledende medarbejdere.

På investeringsområdet tildeler direktionen rammer til investeringsdirektøren og områdets afdelingschefer for eksponeringer på modparter og udstedere, lande og geografiske områder samt aktivklasser, som de skal disponere inden for. Disse rammer ligger inden for de rammer, bestyrelsen har fastsat for direktionen.

Der udarbejdes rapporter for alle væsentlige aktiviteter, som tilgår bestyrelsen og direktionen. Rapporterne skal indeholde oplysninger om, hvordan beføjelser inkl. kvantitative rammer er udnyttet, herunder oplysninger om eventuelle overskridelser.

Væsentlige ændringer i ledelsessystemet i løbet af året

Der har ikke været væsentlige ændringer til ledelsessystemet i løbet af året.

Aflønningspolitik

Aflønningsprincipperne i virksomheden og administrationsselskabet har til formål at sikre, at ledelse og medarbejdere i virksomheden honoreres på en måde, der understøtter de forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål bedst muligt. Aflønningsforholdene skal sikre, at det er muligt at rekruttere og fastholde en kompetent og ansvarlig ledelse, der fremmer en effektiv risikostyring og ikke motiverer til overdreven risikotagning, ligesom aflønningsprincipperne skal forebygge interessekonflikter.

Der anvendes variabel løn i begrænset omfang. Hverken bestyrelse, direktion, den ansvarshavende aktuar, den interne revisionschef eller de ansvarlige for nøglefunktioner har variabel løn. Direktionen kan tildele og udbetale variabel løn til en væsentlig risikotager ud fra en samlet vurdering, der afbalancerer finansielle og ikke-finansielle forhold, herunder fx fastholdelse, loyalitet, særlig indsats, tilskyndelse til værdiskabelse for virksomheden eller lignende.

Ingen ansatte har ret til pensionsordninger, der kan sidestilles med variabel løn. Alle ansatte i virksomheden og Sampension Administrationsselskab A/S har en arbejdsgiverbetalt pensionsordning.

Transaktioner med aktionærer

Der har i løbet af året ikke været væsentlige transaktioner med aktionærer eller personer, der udøver væsentlig indflydelse på virksomheden eller med medlemmer af bestyrelse og direktion.

B.2 Egnetheds- og hæderlighedskrav

Politik for egnethed og hæderlighed

Bestyrelsen har udarbejdet en politik for egnetheds- og hæderlighedskrav, der har til formål at sikre, at de personer, der reelt driver virksomheden, opfylder kravene til egnethed og hæderlighed. Ved vurdering af egnethed lægges vægt på, om den pågældende person har tilstrækkelig viden, faglig kompetence og erfaring til at kunne varetage sin stilling i virksomheden. Vurdering af, om en person opfylder krav om egnethed, foretages med udgangspunkt i den konkrete stilling og under hensyntagen til det ansvar, der er forbundet dermed.

For at opfylde hæderlighedskravet skal personen have et godt omdømme og udvise hæderlighed, integritet og uafhængighed. Dette indebærer bl.a., at personen ikke må være pålagt strafansvar efter relevante dele af straffeloven og særlovgivningen, være begæret konkurs mv., have påført virksomheden væsentlige økonomiske tab eller have udvist adfærd, hvor der er grund til at antage, at hvervet ikke vil blive varetaget forsvarligt.

Bestyrelsen har også fastlagt krav til egnethed for bestyrelsen som helhed.

Proces for vurdering af egnethed og hæderlighed

Bestyrelsesmedlemmer, direktion og ansvarlige nøglepersoner ansat fra den 1. januar 2016 og frem skal have en Fit & Proper-godkendelse fra Finanstilsynet. Vurderingen foretages i første omgang internt i forbindelse med ansættelsesforløbet på baggrund af de modtagne oplysninger. Hvis der modtages oplysninger om ændrede forhold, skal der foretages en fornyet vurdering.

Bestyrelsen foretager årligt både individuel og kollektiv vurdering af sin egnethed for at sikre, at den hele tiden samlet set besidder de kompetencer, som er nødvendige for at lede en pensionsvirksomhed.

B.3 Risikostyringssystem, herunder vurdering af egen risiko og solvens

Virksomhedens risikostyringssystem

Virksomheden har et effektivt risikostyringssystem med en klar struktur, der er velintegreret i Sampension Administrationsselskab A/S' organisation og understøtter virksomhedens strategi og forretningsmodel.

Virksomheden har defineret en risikoappetit med tilhørende risikotolerancegrænser på alle væsentlige områder, der fremgår af bestyrelsens politikker og retningslinjer. Disse dokumenter afspejler bestyrelsens holdning til risiko inden for de enkelte forretningsområder, og at administration af pensionsordninger samt forvaltning af investeringer indebærer risici, som skal være underlagt styring og kontrol i et passende omfang.

Risikostyringssystemet sikrer, at alle væsentlige risici identificeres, måles, overvåges, styres og rapporteres korrekt. De væsentligste risici er beskrevet i virksomhedens risikoprofil og indgår i arbejdet med ORSA, kapitalplan mm.

Risikoprofilen dækker følgende hovedkategorier af risici:

- Eksterne og strategiske risici
- Omdømmerisici
- Investeringsrisici
- Forsikringsrisici
- Operationelle risici

Risikostyringssystem og integration i organisationsstruktur og beslutningsprocesser

Virksomhedens politikker, retningslinjer og forretningsgange er forankret i de forskellige direktørområder i Sampension Administrationsselskab A/S. Det bidrager til dels efterlevelsen af de fastsatte regler, dels robuste og tværgående processer for styring af risici og rapportering til bestyrelsen, direktionen og andre ledere.

Risikostyringsfunktionen har ansvar for overvågning og vedligeholdelse af et effektivt risikostyringssystem. Det indebærer, at risikostyringsfunktionen bliver inddraget af forretningsområderne, når der bliver ændret i strategier, processer og rapporteringsprocedurer, der har betydning for virksomhedens risikostyringssystem – herunder i forbindelse med udvikling af nye services og produkter til kunderne. Derudover har risikostyringsfunktionen en rådgivende rolle i forhold til direktion og bestyrelse med hensyn til beslutninger, der kan have betydning for risikostyringssystemets effektivitet og fuldstændighed.

På investeringsområdet, hvor de klart største risici ligger, jf. afsnit C, overvåger risikostyringsfunktionen overholdelsen af fastsatte risikorammer på daglig basis, herunder rammer fastsat af bestyrelsen. Risikostyringsfunktionen rapporterer eventuelle alvorlige overskridelser til direktion og bestyrelse umiddelbart efter overskridelse er konstateret. Ved mindre alvorlige overskridelser bliver direktionen orienteret månedligt.

Vurdering af egen risiko og solvens (ORSA)

Proces

Vurdering af egen risiko og solvens er en del af bestyrelsens overordnede og strategiske ledelse af virksomheden og tager udgangspunkt i virksomhedens forretningsmodel, risikoprofil og risikoappetit. Vurderingen foretages mindst én gang årligt og følger processen:

- Identifikation af de væsentligste risici, der knytter sig til forretningsmodellen
- Opfølgning på og fastsættelse af grænser for risikoappetit gennem politikker og retningslinjer
- Analyse og vurdering af det opgjorte solvenskapitalkrav (risici opgjort på 1-års sigt)
- Analyse af risikoen inden for den strategiske horisont (kapitalplan) og herunder identificere relevante tiltag, der kan tages i anvendelse, hvis virksomhedens solvensdækning skal styrkes (kapitalnødplan)
- Følsomhedsanalyser af væsentlige risikoområder

ORSA-processen danner grundlag for bestyrelsens beslutninger i forhold til risiko og strategi på kort og langt sigt.

Erklæring om godkendelsesprocedure for ORSA

Der udarbejdes et oplæg til indholdet af årets ORSA, som diskuteres på årets andet bestyrelsesmøde. Når bestyrelsen har valgt ORSA-analyserne, udarbejder administration selve ORSA-rapporten. Rapporten forbehandles af revisions- og risikoudvalget og behandles og godkendes på årets tredje bestyrelsesmøde. Hvis bestyrelsen kan tilslutte sig rapportens konklusioner, godkendes den formelt. Efter bestyrelsens godkendelse sendes rapporten til Finanstilsynet og videreformidles til relevante medarbejdere i organisationen.

Erklæring om opgørelse af solvenskapitalkravet

Solvenskapitalkravet er opgjort ved brug af standardmodellen i Solvens II og bliver beregnet i et system, der også bruges af andre danske pensionsvirksomheder. Standardmodellen er udviklet med henblik på at kunne opgøre et risikobaseret solvenskrav for forsikrings- og pensionsselskaber med traditionelle forretningsmodeller. Solvenskapitalkravet afspejler de væsentligste kvantificerbare risici i risikoprofilen.

Bestyrelsen har på grundlag af den seneste ORSA-rapport vurderet, at standardmodellen giver et retvisende billede af virksomhedens risici givet forretningsmodellen, strategien og risikoprofilen, både på kort sigt og inden for den strategiske tidshorisont.

B.4 Internt kontrolsystem

Virksomhedens interne kontrolsystem

Det interne kontrolsystem skal sikre, at gældende love og administrative bestemmelser overholdes, og at der føres tilstrækkelig kontrol med alle væsentlige risikobehæftede aktiviteter, herunder bl.a. overholdelse af alle rammer fastsat af bestyrelse og direktion.

Det interne kontrolsystem er opbygget efter princippet med tre forsvarslinjer:

1. forsvarslinje udgøres af de af virksomhedens og Sampension Administrationsselskab A/S' ansatte, der er udførende i den daglige drift samt ansvarlige for at foretage en effektiv kontrol af det udførte arbejde. 1. forsvarslinje er repræsenteret ved forretningsenheder samt drifts- og serviceenheder. Hver enhed drives i overensstemmelse med forretningsgange og arbejdsbeskrivelser, der er udmøntet i overensstemmelse med politikker og retningslinjer.
2. forsvarslinje udgøres af enheder med ansvar for tilsyn med og kontrol af risici. 2. forsvarslinje består af nøglefunktionerne compliance-, risikostyrings- og aktuarfunktionen, der bl.a. overvåger, om forretnings-, drifts- og serviceenheder overholder de generelle politikker og mandater. Virksomheden har udpeget en nøgleperson for de enkelte funktioner, der har foretræde for bestyrelsen mindst en gang årligt.
3. forsvarslinje udgøres af en intern auditfunktion, der er placeret hos Intern revision.

Hver enkel forsvarslinje og funktion har egne og uafhængige kontrol- og rapporteringsprocedurer. Der foretages også revision af ekstern revisor.

Compliancefunktion

Compliancefunktionen skal sikre, at virksomheden har de fornødne metoder og procedurer, der er egnede til at opdage og mindske risikoen for manglende overholdelse af lovgivning, markedsstandarder og interne regelsæt, der gælder for virksomheden.

Compliancefunktionen tilgår denne opgave ud fra en risikostyringsmetodik, der bygger på en cyklisk tankegang med identifikation, vurdering, planlægning, håndtering og rapportering af compliancerisici. Der udarbejdes en årsplan for compliancearbejdet, som godkendes af bestyrelsen og direktionen.

Under risikohåndtering hører kontroller udført som 2. forsvarslinje, hvor konklusionerne efterfølgende rapporteres til bl.a. direktionen.

B.5 Intern auditfunktion

Den interne auditfunktions opgaver

Den interne auditfunktion er organisatorisk forankret hos virksomhedens interne revision, som er etableret med reference til bestyrelsen i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder og finansielle koncerner.

Arbejdsopgaverne varetages på baggrund af den af bestyrelsen godkendte politik og funktionsbeskrivelse for den interne revision samt revisionsaftalen med ekstern revision. Dette medfører, at Intern revisions opgaver omfatter både operationelle og finansielle revisioner. Med de operationelle revisioner løses alle opgaver, der i henhold til lovgivningen skal varetages af den interne audit-funktion.

Den finansielle revision fører til en intern revisionspåtegning på årsrapporten, mens den operationelle revision fører til erklæringer i rapporteringen til bestyrelsen om bl.a., hvorvidt virksomhedens risikostyring, compliancefunktion, forretningsgange og interne kontroller på alle væsentlige og risikofyldte områder er tilrettelagt og fungerer på betryggende vis.

Intern revision rapporterer resultatet af revisionerne direkte til revisions- & risikoudvalget kvartalsvist og til bestyrelsen to gange årligt.

Den interne auditfunktions uafhængighed

Intern revisions uafhængighed og objektivitet er understøttet af, at revisionschefen eller medarbejderne ikke er ansvarlige for eller har beføjelser til at udføre operationelle kontroller. Endvidere må revisionschefen og medarbejdere ikke deltage i opgaver, som kan bevirke, at revisionschefen kommer i en situation, hvor vedkommende erklærer sig eller oplyser om forhold, som revisionschefen eller medarbejderne har udarbejdet grundlaget for.

Forud for udførelsen af revisionsopgaver foretages en vurdering af, om Intern revision har de fornødne kompetencer til at udføre revisionen, eller om der skal involveres eksterne kompetencer. Derudover vurderes det, om der er forhold, som påvirker Intern revisions uafhængighed eller objektivitet, og i givet fald hvordan dette undgås.

Den interne revisionschef bliver årligt evalueret af revisions- & risikoudvalget samt den eksterne revision. Evalueringerne bliver rapporteret til bestyrelsen.

B.6 Aktuarfunktion

Virksomhedens aktuarfunktion bidrager til en effektiv anvendelse af virksomhedens risikostyringssystem via faglig sparing og kvantificering af forsikringsmæssige risici, deltagelse i virksomhedens vurdering af egenrisiko og solvens, sikring af fyldestgørende og retvisende hensættelser udarbejdet efter relevante aktuarmæssige principper samt analyser af forsikringsmæssige forhold.

B.7 Outsourcing

Virksomheden har outsourcet driften af alle opgaver til Sampension Administrationsselskab A/S. Outsourcing sker for at opnå omkostningsbesparelser, adgang til kompetencer inden for investeringsforvaltning, etc. og tillige opnå en mere stabil og sikker drift.

Bestyrelsen har fastsat retningslinjer for outsourcing af væsentlige aktivitetsområder for at sikre en betryggende håndtering af de risici, der er forbundet med outsourcing, herunder at indgåede outsourcingaftaler sikrer, at væsentlige aktivitetsområder bliver behandlet i overensstemmelse med bestyrelsens retningslinjer og gældende lovgivning.

Retningslinjerne sikrer, at bestyrelsen involveres i beslutning om outsourcing, at krav til leverandørens evne og kapacitet er opfyldt, at en række forhold og krav til leverandøren iagttages ved kontraktindgåelse, samt at Finanstilsynet orienteres om outsourcingaftalen. I forhold til outsourcete aktiviteter er der etableret procedurer, som sikrer overvågning af leverandørens ydelser i tid, kvalitet og kvantitet i henhold til relevant outsourcingaftale og gældende regler.

Overvågningen af outsourcete aktiviteter reguleres i forretningsgange, som sikrer rapportering til relevante ledelsesmæssige fora og bestyrelsen om leverandørens opgavevaretagelse, fx med driftsrapporter, møder, stikprøvekontroller, revisorerklæringer mv.

B.8 Andre oplysninger

Virksomheden vurderer, at ledelses- og risikostyringssystemet er fyldestgørende i forhold til de risici, der er forbundet med virksomhedens forretningsmodel, og at det sikrer en passende overvågning og kontrol, styring samt rapportering af risici.

Der er ikke andre væsentlige oplysninger at tilføje til ovenstående gennemgang.

Afsnit

C

C. Risikoprofil

I dette afsnit præsenteres de centrale elementer i virksomhedens risikoprofil. Der tages i afsnittet udgangspunkt i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø ved kvantificering af risici, da det hovedsageligt er de garanterede ordninger i dette miljø, der bidrager til virksomhedens solvensmæssige risiko.

Uanset om risici bæres af selskabet eller kunden, gælder dog, at risici bliver overvåget, rapporteret og styret, inden for de rammer bestyrelsen har fastlagt i politikker og retningslinjer samt under iagttagelse af prudent person-princippet.

- Virksomhedens væsentligste risici er i prioriteret rækkefølge:
 - Markedsrisiko
 - Forsikringsrisiko
 - Operationel risiko
- Alle identificerede risici måles, overvåges, styres og rapporteres i overensstemmelse med bestyrelsens risikoappetit, der er fastlagt i bestyrelsens politikker og retningslinjer
- Det er vurderet, at solvenskapitalkravet opgjort i henhold til standardmetoden er passende i forhold til risikoprofilen og kan dække tab som foreskrevet i Solvens II-direktivet

Den overordnede risikoprofil tager udgangspunkt i den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi. Livsforsikrings- og pensionsvirksomheder har normalt de samme overordnede risici over en længere periode.

Virksomhedens forretningsmodel er påvirket af forskelligartede risici, der i varierende grad kan give anledning til tab af kapitalgrundlag, forretningsomfang og omdømme. Der er både risici, som virksomheden ønsker at tage på baggrund af forretningsmodellen – fx markeds- og forsikringsrisici – og risici, som virksomheden ønsker at begrænse – fx operationelle risici. Derudover er virksomheden udsat for eksterne risici, fx regulatoriske risici, som i vid udstrækning er uden for virksomhedens kontrol.

Risikoidentifikation er et vigtigt redskab i tilrettelæggelse og prioritering af risikostyringen, herunder når bestyrelsen i politikker og retningslinjer fastlægger risikoappetit og konkrete retningslinjer for identifikation, kvantificering, overvågning og kontrol samt styring og rapportering af risici forbundet med forretningsmodellen.

Kvantificering af risici

Kvantificering af markedsrisici, forsikringsrisici og operationelle risici til beregning af solvenskapitalkravet sker med standardmodellen specificeret i lovgivningen. Standardmodellen fastlægger med 99,5 % sandsynlighed grænsen for, hvor stort tab virksomhedens risikoeksponeringer kan give på 12 måneders sigt. Det betyder, at der er under 0,5 % sandsynlighed for at opleve et større tab end solvenskapitalkravet på 1-års sigt. Tab større end solvenskapitalkravet vil svare til en 200-års begivenhed.

Markedsrisici er den væsentligste af virksomhedens kvantificerbare risikokategorier.

Aktierisiko udgør et betydeligt element i markedsrisikoen, men indgår med et formindsket bidrag i opgørelsen af solvenskapitalkravet pga. aktieovergangsordningen under Solvens II.

Omvendt indgår securitiseringer med et forhøjet bidrag i solvensopgørelsen, fordi virksomheden af omkostningsmæssige årsager har valgt kun at betale for at modtage ratings fra ét kreditvurderingsbureau. Det er den væsentligste forklaring på det store bidrag fra kreditspændrisikoen.

Herudover indgår renterisikoen med et betydeligt bidrag, mens der er mindre bidrag fra valuta- og koncentrationsrisikoen.

Nogle markedsrisici kan henføres til investeringer i alternative aktiver, hvis værdi og risici ikke kan baseres på priser observeret i markedet, jf. afsnit D.1. Dette øger ikke i sig selv risikoen ved at investere i alternative aktiver, men metoder og principper, der skal anvendes i styringen af disse aktiver, er ikke de samme som dem, der anvendes på aktiver, hvor pris og risiko lettere kan observeres i markedet, jf. afsnit C.7.

Blandt livsforsikringsrisici er levetidsrisiko den dominerende risikofaktor.

Likviditetsrisici, eksterne risici, strategiske risici samt omdømmerisici bliver ikke kvantificeret og anses ikke for at udgøre en direkte tabsrisiko for virksomheden, der specifikt skal reserveres kapital til, jf. afsnit C.4 og C.6 nedenfor.

C.1 Forsikringsrisici

De forsikringsmæssige risici kendetegnes ved, at de følger de produkter, virksomheden udbyder. Pga. mange livrenter i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø er levetidsrisikoen den væsentligste risiko inden for forsikringsrisiciene, jf. tabel 9. Det er primært ordninger i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø, der bidrager til de forsikringsmæssige risici, men der er også et mindre risikobidrag fra markedsrente og ugaranteret genforsikring via risiko- og omkostningsgrupperne. Derudover er der et risikobidrag fra virksomhedens andel af gruppelivsdækninger i Forenede Gruppeliv (FG), hvor risikodækningerne vedrørende bl.a. markedsrenteprodukterne i vid udstrækning håndteres.

Risiciene overvåges bl.a. ved årlige analyser og estimering af de parametre, der ligger til grund for, hvilke forsikringsrisici virksomheden ønsker at påtage sig fremadrettet i forsikringspolitikken.

Tabel 11: Livsforsikringsrisikomoduls basissolvenskapitalkrav (BSCR), ultimo år

Mio. kr.	2017	2016
Dødelighedsrisiko	52	59
Levetidsrisiko	3.514	3.587
Invaliditetsrisiko	368	389
Optionsrisiko	228	215
Omkostningsrisiko	366	396
Genoptagelsesrisiko	-	-
Katastroferisiko	402	400
Diversifikation mellem livsforsikringsrisikofaktorer	-1.158	-1.193
Livsforsikringsrisikomoduls basissolvenskapitalkrav (BSCR)	3.772	3.853

Dødelighedsrisiko: Risiko for tab som følge af en stigning i dødeligheden. Risikoen beregnes kun på policer, hvor en stigning i dødeligheden vil øge markedsværdien af forpligtelserne. Det vil fx ske, når kundens udbetaling ved død overstiger værdien af kundens depot. Dødelighedsrisikoen i bestanden er meget begrænset.

Levetidsrisiko: Risiko for tab pga. en uforudset stigning i kunders levetid, der vil resultere i en højere markedsværdi af forpligtelserne, da der skal betales ydelser i en længere årrække. Dette er den væsentligste forsikringsrisiko.

Invaliditetsrisiko: Risiko for stigende udgifter forbundet med en stigning i antallet af invalideskader.

Optionsrisiko: Risiko for tab pga. ændringer i anvendte forudsætninger om kunders policeadfærd. Policeoptioner omfatter fx retten til at stoppe præmieindbetaling eller genkøb af policen.

Omkostningsrisiko: Risiko for en permanent stigning i virksomhedens omkostningsniveau.

Katastroferisiko: Risiko for tab pga., at gruppelivsdækninger bliver ramt af et katastrofescenarie.

Diversifikation: Der bliver taget højde for, at forskellige livsforsikringsrisici ikke vil indtræffe samtidigt, når den samlede livsforsikringsrisiko bliver opgjort.

Risikoreduktioner

Bestyrelsen har i forsikringspolitikken fastsat, at der ikke ydes garantier i forbindelse med nytegning. Derfor vedrører de forsikringsmæssige risici altovervejende tidligere indgåede aftaler.

Virksomheden anvender kun genforsikring i meget begrænset omfang.

En væsentlig risikoreduktion foregår ved, at en meget stor del af virksomhedens forsikringsdækninger er placeret i Forenede Gruppeliv (FG) sammen med andre pensionsvirksomheders forsikringsdækninger. Det indebærer en reduktion af de deltagende virksomheders forsikringsrisici.

Likviditetsrisici afledt af fortjenstmargen indregnet i kapitalgrundlaget

Der opgøres ikke forventet fremtidig fortjeneste indeholdt i fremtidige præmier. Derfor er der ingen påvirkning af likviditetsrisikoen af fortjenstmargen.

Overvågning af livsforsikringsrisici

Der foretages analyser af effekten af alternative levetids-/dødelighedsforudsætninger for virksomhedens solvensdækning i de årlige ORSA-rapporter.

Derudover udarbejdes der periodiske reverse stresstest for levetids- og optionsrisikoen, hvor det bliver beregnet, hvor meget kunders dødelighed respektive deres tilbagekøb af policer og ophør med præmieindbetaling skal ændre sig, for at solvensdækningen falder til enten 150 % eller 100 %.

C.2 Markedsrisici

Markedsrisici er risikoen for tab som følge af, at værdien af aktiver og forpligtelser ændrer sig ved ændringer i markedsforholdene. Størrelsesordenen og sammensætningen af virksomhedens markedsrisici er fastsat inden for rammerne af bestyrelsens overordnede risikoappetit og politik for investeringsområdet.

Det er overvejende aktiver og forpligtelser i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø, der bidrager til markedsrisikoen i solvensopgørelsen, jf. tabel 12.

Tabel 12: Markedsrisikomoduls basissolvenskapitalkrav (BSCR), ultimo år

Mio. kr.	2017	2016
Renterisiko (rentefaldsscenario)	1.641	3.152
Aktierisiko	4.251	3.488
Ejendomsrisiko	-	-
Kreditspændrisiko	4.792	7.253
Valutarisiko	742	1.031
Koncentrationsrisiko	360	325
Diversifikation mellem Markedsrisikofaktorer	-2.103	-2.805
Markedsrisiko i alt	9.683	12.444

Renterisiko: Udtrykker hvor meget værdien af rentebærende investeringsaktiver og gældsposter samt forsikringsmæssige hensættelser ændrer sig ved renteændringer. For pensionselskaber med livrenter omfattet af ydelsesgarantier og hensigtserklæringer udgør renterisikoen traditionelt en meget væsentlig risikofaktor, idet ydelsesgarantierne fører til en uundgåelig eksponering overfor renteændringer.

Det er et krav, at renterisikoen skal opgøres ved at foretage en reprisering af de fremtidige cash-flow for henholdsvis aktiver og forsikringsydelser. For aktivernes vedkommende skal dette ske ved at bruge en relevant risikofri rentekurve, mens det for forsikringsforpligtelserne skal ske ved at bruge den politisk fastsatte diskonteringsrentekurve.

Renterisikoen styres bl.a. ved hjælp af afledte finansielle instrumenter. Det gælder især for traditionel gennemsnitsrente, hvor renterisikoen på pensionsforpligtelserne i høj grad afdækkes ved brug af renteswaps,

swaptioner samt statsobligationer. Herudover anvendes renteswaps og futures i den aktive styring af renterisikoen på obligationsbeholdningen.

Aktierisiko: Risiko for tab på aktier og andre former for ejerandele. Aktierisikoen er opdelt i to typer eksponeringer:

- Børsnoterede aktier i OECD-lande (type 1)
- Unoterede aktier og aktiver, der ikke gennemlyses (type 2)

Aktier erhvervet før 1. januar 2016 er omfattet af aktie-overgangsordningen. Det betyder, at disse aktiers stød i opgørelse af basissolvenskapitalkravet gradvist øges fra 22 % til standardmodellens stød på 39 % for børsnoterede aktier udstedt inden for OECD og 49 % for øvrige aktier reguleret med en symmetrisk aktiejustering. Den symmetriske aktiejustering indebærer et tillæg (fradrag) i standardstødet på op til 10 %-point afhængig af, hvor store kursstigninger (kursfald), der har været i perioden op til opgørelsestidspunktet.

Uden brug af overgangsordningen ville aktierisikoen og markedsrisikomodelens basissolvenskapitalkrav ultimo 2017 have udgjort hhv. 7.014 mio. kr. og 12.261 mio. kr.

Ejendomsrisiko: Risiko for tab på ejendomsinvesteringer. Virksomhedens ejendomsinvesteringerne er placeret i investeringsdatterselskaber, der skal betragtes som kapitalandele under Solvens II-reglerne. Derfor indgår risikoen på ejendomme under aktierisiko, når solvenskapitalkravet beregnes. I forbindelse med den gradvise indfasning af standardstresset vil det betyde, at risikoen gradvist bliver opgjort mere konservativt.

Valutarisiko: Risiko for tab på udenlandske aktiver pga. ændringer i valutakurser. Virksomheden opgør løbende nettoeksponeringen på alle valutaer, som investeringsaktiver er denomineret i. Overstiger nettoeksponeringen i en valuta en mindre tærskelværdi, fastsat som en procentdel af investeringsporteføljen, er der fastsat rammer for, hvor meget af nettopositionen, der skal være afdækket for at undgå en uønsket koncentration på valutaen. Eneste undtagelse herfra er positioner i EUR, hvor der ikke er noget krav om afdækning.

Kreditspændrisiko: Risiko for tab på obligationer, lån mv. pga. udvidelser i de pågældende instrumenters spænd i forhold til en risikofri rente. Udvidelserne kan fx skyldes et ændret syn på obligationsudstederes/låntageres kreditværdighed eller på instrumenters omsættelighed.

Den væsentligste årsag til kreditspændrisikoens store bidrag til basissolvenskapitalkravet er beholdningen af securitiseringer, der er vist i tabel 10 i afsnit A.3.

Koncentrationsrisiko: Risikoen for tab på investeringsstrategier, der indebærer koncentrationer inden for specifikke markedssegmenter, fx udstedere, lande og brancher. En koncentrationsrisiko kan også give sig til kende ved, at prisen på investeringsaktiver, der under normale omstændigheder udvikler sig uafhængigt af hinanden, begynder at udvikle sig på samme måde, dvs. at deres priser bliver korrelerede. Dette observeres ofte i perioder med stor stress på de finansielle markeder og ved høje risikopræmier.

Diversifikation: Der bliver taget højde for, at forskellige markedsrisici ikke vil indtræffe samtidig, når den samlede markedsrisiko opgøres. Disse korrelationseffekter er afhængige af, om et rentestignings- eller et rentefaldsscenario vil være hårdest for selskabet.

Overvågning af markedsrisici og prudent person-princippet

Markedsrisici overvåges til daglige risikostyringsformål med en egenudviklet risikomodel, der måler investeringsporteføljens Value-at-Risk med en horisont på op til 1 år og med forskellige sandsynligheder. Modellen tager udgangspunkt i statistiske analyser af de risikofaktorer, som investeringsaktiver er eksponeret overfor, fx aktie-, rente-, valuta-, volatilitets- og kreditspændrisici. Aktivers risiko måles ud fra standardafvigelse på deres afkast og bliver med korrelationer knyttet sammen til et samlet mål for investeringsporteføljernes markedsrisiko.

Som et supplement til standardberegningen i risikomodelen gennemføres også scenarieanalyser, hvor de enkelte risikofaktorer følger et på forhånd fastlagt forløb. Scenarieanalyser anvendes bl.a. til at belyse ekstreme markedsbevægelser effekt på investeringsporteføljerne.

Risikomodelen danner grundlag for en række af bestyrelsens risikorammer, der overvåges af risikostyringsfunktionen. På den strategiske horisont overvåges markedsrisiko via kapitalplanen. Bestyrelsen har besluttet,

at det anvendte Value-at-Risk-mål skal opgøres over en 3 måneders horisont med et konfidensniveau på 97,5 %, hvilket svarer til, at der én gang inden for 10 år forventes et kvartalsvist tab, som er større end VaR-tallet.

Under Solvens II skal investeringerne foretages inden for rammerne af prudent person-princippet, der anses for at være en adfærdsmæssig standard såvel som en vurdering af dømmekraft og af investeringsbeslutninger. I overensstemmelse med dette princip, som er integreret i investeringspolitikken, vil investeringsmedarbejdere, inden de foretager nye investeringer, overveje om de:

- har en passende kvalitet og er med til at opfylde forpligtelserne over for kunderne
- sker i aktiver, hvor identificerede risici bliver målt, overvåget, styret og rapporteret
- tager hensyn til varighed, valuta og kobling til forpligtelser, når investeringer foretages
- er underlagt passende rammer i forhold til bl.a. udstedere, aktivklasser og sektorer.

Herudover har virksomheden etableret forretningsgange, der sikrer, at nye investeringer kan håndteres og understøttes i virksomhedens fonds-, risikostyrings-, solvens- og regnskabssystemer på en betryggende måde, herunder opfylde lovgivningsmæssige krav til bogføring, indberetninger til myndigheder mv.

Investeringsafdelingen har ansvar for, at veldefinerede og passende værdiansættelsesmetoder bliver anvendt på investeringer, heriblandt alternative investeringer, hvor eksterne prisoplysninger ikke er til rådighed.

Ved brug af eksterne porteføljeforvaltere skal ovenstående krav ligeledes være opfyldt.

Risikokoncentrationer

Bestyrelsens politik for investeringsområdet har bl.a. til formål at sikre, at investeringsporteføljen tilrettelægges, så der ikke foreligger en uforholdsmæssig stor afhængighed af en bestemt kategori af aktiver, et bestemt investeringsmarked eller en bestemt enkeltinvestering eller modpart. Risikoen knyttet til enkelte eksponeringer eller grupper af forbundne eksponeringer ønskes generelt på et så lavt niveau, at tab knyttet til specifikke risikopositioner ikke kan påvirke det samlede afkast væsentligt. For særligt sikre typer af eksponeringer fastsætter bestyrelsen specifikke rammer, der giver adgang til større eksponeringer.

Følsomhedsanalyser

Følsomheden over for markedsrisici overvåges dagligt ved at estimere udviklingen i balancen og solvenskapitalkravet.

Derudover udarbejdes der periodiske reverse stresstest for de væsentligste markedsrisici, dvs. stresstest hvor man ser, hvor stort et tab virksomheden kan tåle på en given risikofaktor, før solvensdækningen falder til enten 150 % eller 100 %. Beregningen foretages ved lineær interpolation mellem scenarieberegninger for hhv. aktie-, kreditspænd-, ejendoms- og modpartsrisici.

I kapitalplanen stresses de væsentligste risikofaktorer, hvor balancen og solvenskapitalkravet fremskrives under antagelse om relevante ugunstige markedsudviklinger. Dette giver et udtryk for følsomheden inden for den strategiske planlægningshorisont.

Både de daglige opgørelser af balance og solvenskapitalkrav, reverse stresstest samt kapitalplanen viser, at virksomhedens økonomiske stilling er robust.

Tabel 13: Udvalgte finansielle støds påvirkning af virksomhedens kapitalgrundlag, ultimo år

Mio. kr.	2017	2016
Rentestigning på 0,7 - 1,0 % point	-41	-63
Rentefald på 0,7 - 1,0 % point	31	73
Aktiekursfald på 12 %	-190	-180
Ejendomsprisfald på 8 %	-12	-11
Valutakursrisiko (VaR 99 %)	-9	-15
Tab på modparter på 8 %	-47	-57

Basisrisici

Afdækning af markedsrisici giver anledning til basisrisici, idet den oprindelige position og afdækkende positionens betalingsprofil typisk ikke er identiske. Virksomheden er blandt andet eksponeret mod basisrisiko i forbindelse med afdækning af renterisikoen på de forsikringsmæssige forpligtelser og valutarisikoen på udenlandske investeringsaktiver.

Med henblik på at begrænse og overvåge basisrisici er der udover en ramme for den samlede renterisiko tillige fastsat rammer for renterisikoen opdelt på løbetidsbånd.

Ikke-balanceførte Investeringstilsagn

Som led i investeringsforvaltningen indgår virksomheden aftaler med investeringsselskaber og -fonde om at deltage i senere investeringer. Investeringstilsagnene indebærer en potentiel risiko for en stigning i markedsrisiciene. Denne risiko anses dog ikke for væsentlig, idet investeringsselskaber og -fonde sideløbende med effektueringen af investeringstilsagn tilbagebetaler på tidligere investeringer, som virksomheden har foretaget.

C.3 Kreditrisici

Udover kreditspændrisikoen, der betragtes som en del af markedsrisiciene, påtager virksomheden sig en modpartsrisiko i forbindelse med især indgåelsen af kontrakter i afledte finansielle instrumenter, men også på banktilgodehavender afledt af den almindelige drift, heriblandt investeringsforvaltningen og betalinger til og fra kunderne.

Tabrisikoen på modparter i kontrakter i afledte finansielle instrumenter er pga. indgåede aftaler om daglig regulering af sikkerhedsstillelse for kontraktens markedsværdi begrænset. Alligevel har virksomheden valgt, at kontrakter i afledte finansielle instrumenter for størsteparten bliver indgået med modparter, der er globalt eller nationalt systemisk vigtige finansielle institutioner. Baggrunden herfor er et ønske om at begrænse risikoen for, at virksomhedens markedsrisici pludseligt bliver ændret, fordi en modpart bliver nødlidende, og indgåede kontrakter lukket ned.

I opgørelsen af solvenskapitalkravet pr. 31. december 2017 bidrog overnævnte modpartsrisici til basissolvenskapitalkravet med 380 mio. kr. mod 573 mio. kr. ultimo 2016.

C.4 Likviditetsrisici

Likviditetsrisici opgøres på den samlede balance og er afspejlet i betalingsstrømme både på kort og langt sigt. Likviditetsrisici overvåges i virksomhedens risikoprofil med inddragelse af resultaterne fra virksomhedens kapitalplan.

Likviditetsrisiko består både af fundingrisiko og markedslikviditetsrisiko. Fundingrisiko udtrykker bl.a. risikoen for, at der med kort varsel skal skaffes likvide midler til dækning af pensionsudbetalinger. Markedslikviditetsrisiko udtrykker risikoen for at måtte afhænde aktiver til lavere salgspriser, end der kan opnås under normale forhold.

Virksomhedens likviditet overvåges dagligt i forbindelse med investeringsplanlægningen, mens den langsigtede likviditetspåvirkning analyseres i kapitalplanen.

For virksomheden som langsigtet institutionel investor, med investeringer der ikke er lånefinansierede, er fundingrisikoen beskeden. Endvidere medfører investeringsstrategien, at virksomheden har en stor mængde investeringsaktiver af høj kreditkvalitet, som kan stilles til sikkerhed for likviditet, hvilket reducerer markedslikviditetsrisikoen væsentligt.

Virksomhedens pensionsudbetalinger overstiger præmieindtægterne inden for den strategiske planlægningshorisont, men investeringerne tilrettelægges med det formål at sikre et positivt cash flow fra den daglige drift. Dermed minimeres risikoen for tab foranlediget af mangel på likviditet mest muligt.

Blandt virksomhedens investeringer er de alternative investeringer generelt den mest illikvide aktivklasse.

C.5 Operationel risiko

Ved operationel risiko forstås risiko for tab pga. u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder.

Der skal ske registrering og rapportering af alle væsentlige, alvorlige og særligt alvorlige operationelle hændelser, hvor der er risiko for tab. Der udarbejdes periodisk risikovurderinger baseret på eksisterende og nye risici.

Der er i virksomheden og Sampension Administrationsselskab A/S fokus på at indsamle beskrivelser af observerede hændelser, der kan danne grundlag for eventuelle forbedringer i forretningsgange, systemer og procedurer. Sigtet hermed er, at risikostyringssystemet på en omkostningseffektiv måde skal bidrage til at minimere risikoen for operationelle hændelser.

I opgørelsen af solvenskapitalkravet pr. 31. december 2017 bidrog de operationelle risici til solvenskapitalkravet med 518 mio. kr. mod 512 mio. kr. ultimo 2016.

C.6 Andre væsentlige risici

Eksterne risici

Ledelses- og risikostyringssystem skal også tage højde for eksterne risici og rammevilkår, som virksomheden ingen eller begrænset indflydelse har på, men som den skal kunne reagere på for at begrænse skadevirkninger eller opnå mulige fordele.

Eksterne risici kan betragtes dels som underliggende faktorer, der styrer udviklingen i virksomhedens markeds-, livsforsikrings- og operationelle risici beskrevet ovenfor, dels risici, som bestyrelsen så vidt muligt skal være bevidst om, når den fastlægger målsætninger og rammer for investeringer, produkter mv.

Eksempler på eksterne risici, som ledelses- og risikosystemet skal være tilpasset til at håndtere, er:

- Forandringer i pensions- og forsikringsmarkedet
- Ny lovgivning og retspraksis
- Ændringer i kunders arbejdsforhold og levevilkår
- Ny teknologi
- Regimeskift på finansielle markeder.

Eksterne risici vurderes ikke at give anledning til yderligere behov for kapital, end hvad standardmodellen for opgørelse af virksomhedens solvenskapitalkrav kommer frem til.

Strategisk risiko

Den strategiske risiko kan beskrives som risiko for, at virksomheden fastlægger en strategi, der indebærer aktiviteter og risici, som burde være undgået, eller som afskærer fra ønskelige aktiviteter og risici.

Den strategiske risiko har en længere tidshorisont og vurderes ikke at give anledning yderligere behov for kapital, men har større betydning for udviklingen i virksomhedens forretningsomfang.

Omdømmerisici

Virksomhedens aktiviteter kan give anledning til forværrede relationer til væsentlige interessenter, ikke mindst kunderne, og til negativ presseomtale.

Omdømmerisici er i praksis svære at kvantificere, men vurderes ligesom for de eksterne risici og den strategiske risiko ikke at give anledning til væsentlig risiko for tab, der vil belaste kapitalgrundlaget. Omdømmerisici har større betydning i vurderinger af virksomhedens fremtidige forretningsomfang.

C.7 Andre oplysninger

Alternative investeringer er en betegnelse for en bred vifte af investeringer med meget forskellige karakteristika. Alternative investeringer er ikke i sig selv mere risikofyldte end andre investeringer, men stiller andre krav til risikostyringen, end der gælder for styringen af traditionelle aktie- og obligationsinvesteringer. Virk-

somheden har i de senere år, parallelt med at de alternative investeringer er steget, udbygget risikostyrings-systemet for at sikre tilstrækkelig identifikation, måling, overvågning og styring af alternative investeringer.

Virksomheden har anlagt en forsigtig strategi i forhold til nye alternative investeringer. Det indebærer blandt andet, at der bliver taget højde for, at disse aktiver typisk ikke kan afhændes med kort varsel, ligesom beholdningsopbygninger inden for en specifik aktivtype er strakt ud over en længere periode for at begrænse afhængigheden af specielle markedsforhold på et givent tidspunkt.

Der er ikke andre væsentlige oplysninger at tilføje til ovenstående gennemgang.

Afsnit

D

D. Værdiansættelse til solvensformål

I dette afsnit gennemgås anvendte værdiansættelsesprincipper for investeringsaktiver og forsikringsmæssige hensættelser samt øvrige forpligtelser, der danner grundlag for opgørelse af dels virksomhedens kapitalgrundlag, dels risikoeksponeringer, for hvilke der bliver opgjort bidrag til virksomhedens solvenskapitalkrav. De mest centrale pointer er:

- Der er ingen væsentlige forskelle på værdiansættelsen til solvensformål og i årsrapporten
- Aktiver og forpligtelser værdiansættes til dagsværdi, og hvor muligt til observeret markedspris
- For aktiver og forpligtelser, hvor værdiansættelse til en observeret markedspris ikke er mulig, bliver værdien fastsat med værdiansættelsesteknikker, der i vist omfang baserer sig på skøn behæftet med usikkerhed

D.1 Aktiver

Værdiansættelse til solvensformål

Aktiver i solvensbalancen værdiansættes i henhold til samme principper og metoder, der er beskrevet i virksomhedens årsrapport under anvendt regnskabspraksis.

Værdiansættelsesmetoder anvendt på aktivklasserne i Solvens II-balancen er specificeret i tabel 14. Alle aktiver opgøres til dagsværdi, og for noterede aktiver tages der udgangspunkt i officielle priser fra de pågældende børser. Hvor det ikke er muligt, bliver aktivets værdi fastsat med værdiansættelsesteknikker, der i vist omfang baserer sig på skøn behæftet med usikkerhed.

Tabel 14: Anvendte værdiansættelsesmetoder på aktiver

Mio. kr.	Værdiansættelsesmetoder	2017	2016
Immaterielle anlægsaktiver:	Indregnet til 0 kr. i solvensbalancen, da aktiverne ikke kan sælges særskilt.	0	0
Udsudte skatteaktiver:	Uudnyttede skattemæssige underskud indregnes i det omfang, det er sandsynligt, at underskuddene kan udnyttes ved modregning i overskud i efterfølgende år.	0	0
Ejendomme og energianlæg: • Investeringsejendomme • Domicilejendom • Udlejningsejendomme • Energianlæg	Nutidsværdi ved diskontering af cash flows med rentekurve. • Ejendomme og energianlæg indgår i dattervirksomheder og associerede virksomheder i solvensbalancen, jf. nedenfor.	0	0
Dattervirksomheder og associerede virksomheder:	Måles til en forholdsmæssig andel af den regnskabsmæssige indre værdi i henhold til virksomhedernes senest aflagte regnskab. • Virksomhedernes værdiansættelse af egne aktiver og passiver sker til dagsværdier.	12.852	13.311
Børsnoterede aktier:	Markedskurs (likvide markeder)	2.432	2.168
Unoterede aktier:	Indre værdi i henhold til virksomhedernes seneste foreliggende regnskab.	1.466	1.636
Statsobligationer:	Markedskurs (likvide markeder)	48.346	42.287
Virksomhedsobligationer: • Realkreditobligationer • Kreditobligationer • Andre obligationer	Markedskurs (likvide markeder)	27.781	28.443

Tabel 14: Anvendte værdiansættelsesmetoder på aktiver (fortsat)

Mio. kr.	Værdiansættelsesmetoder	2017	2016
Gældsinstrumenter sikret med pant:	a) Nutidsværdi ved diskontering af cash flows med rentekurve	6.241	11.964
• Collateralized loan obligation (CLO'er) • Collateralized debt obligations (CDO'er) • Asset backed securities (ABS)	b) Skønsmæssig værdi (ældre fonde)		
Investeringsfonde:	a) Måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi i henhold til virksomhedernes senest aflagte årsrapport. Fondenes egen værdiansættelse af aktiver og passiver sker til dagsværdier.	19.365	20.247
• Private equity • Ejendoms- og skovfonde • Hedgefonde • Fixed income- og kreditfonde	b) Markedskurs (likvide markeder)		
Derivater (aktiver):	a) Nutidsværdi ved diskontering af cash flows med rentekurve	47.580	55.465
• Afledte finansielle instrumenter (OTC) • Afledte finansielle instrumenter (børsnoterede)	b) Markedskurs (likvide markeder)		
Indlån og likvide beholdninger:	a) Nominel værdi, svarende til dagsværdi	8.150	10.022
• inkl. reverse repoer	b) Nutidsværdi ved diskontering af cash flows med rentekurve		
Aktiver i markedsrente:	Værdiansættes efter samme metoder som beskrevet under de enkelte aktivtyper ovenfor.	87.354	80.238
	• Aktiver i markedsrente er samlet i én post i solvensbalancen		
Udlån mv.:	Dagsværdi estimeres som den tilbagediskonterede værdi af de fremtidige betalinger, hvor diskonteringsrenten justeres for at tage hensyn til udviklingen i markedets risikopræmie på denne type kreditrisiko.	2.162	1.698
Øvrige aktiver/tilgodehavende:	Nominel værdi, svarende til dagsværdi	1.919	1.484
Aktiver i alt*		265.647	268.964

* Der er en marginal forskel mellem aktiver i alt i solvensbalancen og i årsrapporten. Forskellen skyldes forskellige principper for bruttoficering.

Forskelle i værdiansættelse mellem solvens- og regnskabsbalancen

Der er generelt ikke forskel på værdiansættelsen på aktiver mellem solvensbalance og regnskabsbalance. En undtagelse er dog immaterielle anlægsaktiver, der værdiansættes til nul i solvensbalancen.

Der er forskellig kategorisering af aktiver mellem solvens- og regnskabsbalancen, hvorfor balancerne ikke er identiske.

D.2 Forsikringsmæssige hensættelser

Hensættelser opgjort efter branche

De forsikringsmæssige hensættelser opgøres efter samme principper til regnskaber og solvensopgørelser. Det gælder for alle tre hovedprodukter, markedsrentemiljøet (3 i 1 Livspension og Linkpension), det traditionelle gennemsnitsrentemiljø og ugaranteret genforsikring. En specifikation af de forsikringsmæssige hensættelser efter opgørelsesmetode er vist i tabel 15.

Tabel 15: Forsikringsmæssige hensættelser specificeret efter opgørelsesmetode, ultimo år

Mio. kr.	2017	2016
Markedsrente		
Opgjort som en helhed	82.740	74.921
Traditionel gennemsnitsrente		
Bedste skøn	71.231	71.715
Risikotillæg	370	377
Opgjort som en helhed	1.070	1.006
Traditionel gennemsnitsrente, i alt	72.672	73.098
Ugaranteret genforsikring		
Opgjort som en helhed	39.118	37.311
Livsforsikringshensættelser, i alt	194.530	185.330

Virksomheden tilbyder primært ugaranterede forsikringsprodukter, hvor de forsikringsmæssige hensættelser afspejler værdien af aktiverne.

For det traditionelle gennemsnitsrentemiljø hensættes til forsikringsforpligtelser efter en opgørelse af bedste skøn med tillæg af et risikotillæg beregnet efter cost of capital-metoden i overensstemmelse med Solvens II-reglerne.

Bedste skøn afspejler nutidsværdien af de sandsynlighedsvægtede fremtidige cash flows for præmier, ydelser og omkostninger med tillæg af værdien af det fremtidige bonus-cash flow (fremtidige diskretionære ydelser). Opgørelsen baseres på analytiske metoder frem for stokastisk simulation.

Antagelserne om bl.a. levetidsforventninger og kundernes udnyttelse af forsikringsoptioner - rettigheder til at ophøre med at betale pensionsbidrag eller overføre ordninger til andre pensionsvirksomheder - baseres på selskabets egne bestandsanalyser, der opdateres årligt. Udover den observerede levetid i dag tages der desuden højde for forventningerne til fremtidige levetidsforbedringer.

Diskonteringsrentekurven til opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser er dels baseret på markedsdata for den risikofri rente, dels på forventninger til det langsigtede niveau for realvækst og inflation. Den diskonteringsrentekurve, som virksomheden anvender, indeholder desuden et tillæg i form af en volatilitetsjustering, der har til formål at reducere følsomheden over for markedsvolatilitet.

Usikkerhed ved opgørelse af hensættelser

Der er usikkerhed forbundet med estimationen af kunders fremtidige levetid, invaliditet mv., genkøb af policer, ophør med indbetaling af medlemsbidrag, etc.

Udviklingen i ovennævnte parametre bliver løbende overvåget og opdateret, således at opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser giver et retvisende billede af virksomhedens forpligtelser over for kunder.

Usikkerheden for forsikringsmæssige hensættelser opgjort som en helhed knytter sig til fastsættelsen af aktiveres værdi.

Forskelle i værdiansættelse

Der er ikke forskel på værdiansættelsesprincipperne for opgørelse af forsikringsmæssige hensættelser mellem solvens- og regnskabsbalancen.

Matchtilpasning

Virksomheden anvender ikke matchtilpasning.

Erklæring om den anvendte volatilitetsjustering

Finanstilsynet har givet Sampension Liv tilladelse til at værdiansætte de forsikringsmæssige hensættelser med en volatilitetsjustering til myndighedernes diskonteringsrentekurve. Hensigten med justeringen er at reducere følsomheden over for markedsvolatilitet i perioder med markedsuro. Konkret stabiliserer justeringen kapitalgrundlaget, idet værdien af især beholdningen af realkreditobligationer i højere grad kommer til at ændre sig i takt med værdien af de forsikringsmæssige hensættelser. Volatilitetsjusteringens effekten på forsikringsmæssige hensættelser, kapitalgrundlag og kapitalkrav er vist i tabel 16.

Tabel 16: Effekt af volatilitetsjustering (VA), ultimo år

Mio. kr.	2017		2016	
	Med VA	Uden VA	Med VA	Uden VA
Forsikringsmæssige hensættelser i alt (traditionel gennemsnitsrente)	72.672	72.751	73.098	73.177
Basiskapitalgrundlag (anerkendt kapitalgrundlag)	7.934	7.855	7.882	7.803
SCR	1.320	1.530	1.843	2.202
MCR	330	383	461	550

Erklæring om anvendelse af den midlertidige risikofrie rentekurve

Virksomheden anvender ikke som en overgangsforanstaltning den midlertidige risikofrie rentekurve i opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser og solvenskapitalkravet mv.

Erklæring om anvendelse af overgangsfradrag

Virksomheden anvender ikke et overgangsfradrag i opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser.

Genforsikring

Virksomheden har ikke genforsikringsdækninger bortset fra et mindre genforsikringsarrangement via ejerskabet i Forenede Gruppeliv.

Væsentlige ændringer i beregningsforudsætninger

Der bliver hvert år gennemført en analyse af centrale parametre, der indgår i beregningen af de forsikringsmæssige hensættelser, først og fremmest af kunders dødelighedsintensiteter samt frekvensen af kunders genkøb af policer eller ophør med indbetaling af præmier. Herudover har der ikke været væsentlige ændringer i beregningsforudsætningerne mellem 2016 og 2017.

Nye regler for opgørelse af forsikringsmæssige hensættelser i 2018

Den europæiske tilsynsmyndighed EIOPA har besluttet en ny metode til beregning af den ultimative forward rente (UFR), som diskonteringsrentekurven konvergerer mod fra 20-års punktet. Den nye metode reducerer UFR fra 4,20 % til 4,05 % primo 2018 og derefter gradvist til 3,65 % i 2020. Metodeændringen har til formål at tilpasse niveauet til ændringer i de langsigtede forventninger til realrente og inflation. Ændringer i diskonteringsrentekurven har ikke nogen væsentlig betydning for værdien af de forsikringsmæssige hensættelser.

Fra og med 2018 anvender Finanstilsynet en dataperiode på rullende 20 år i stedet for de nuværende 30 år ved estimering af de forventede fremtidige levetidsforbedringer. Ændringen medfører, at de forsikringsmæssige hensættelser primo 2018 bliver forøget. I modsat retning trækker en stigning i volatilitetsjusteringen til diskonteringsrentekurven som følge af, at EIOPA har offentliggjort opdaterede porteføljevægte. Netto medfører disse ændringer, at hensættelserne reduceres med ca. 600 mio. kr.

D.3 Andre forpligtelser

Værdiansættelse til solvensformål

Andre forpligtelser i solvensbalancen værdiansættes i henhold til de samme principper og metoder, der er beskrevet i virksomhedens årsrapport under anvendt regnskabspraksis. De specifikke værdiansættelsesmetoder anvendt på andre forpligtelser end de forsikringsmæssige er gengivet i tabel 17.

Tabel 17: Anvendte værdiansættelsesmetoder på andre forpligtelser (end forsikringsmæssige hensæt.)

Værdiansættelsesmetoder		2017	2016
Derivater:	Som derivater under aktiver	32.677	41.014
Gæld til kreditinstitutter: • Inkl. repoer	Nominel værdi, svarende til dagsværdi	23.273	32.343
Finansiell gæld i øvrigt:	Gæld vedrørende obligationskøb som følge af handler med lang valør samt afledte finansielle instrumenter, måles til dagsværdi.	5.195	1.517
Diverse forpligtelser:	Nominel værdi, svarende til dagsværdi	1.612	878
Andre forpligtelser, i alt		62.757	75.752

Forskelle i værdiansættelsen mellem solvens- og regnskabsbalancen

Der er ikke forskel på værdiansættelsen af andre forpligtelser mellem solvensbalancen og regnskabet.

D.4 Alternative værdiansættelsesmetoder

Et aktiv eller forpligtelse skal som standard værdiansættes til en noteret markedspris fastsat på et aktivt marked for det samme aktiv eller forpligtelse eller tilsvarende aktiver og forpligtelser justeret for eventuelle forskelle. Kan værdiansættelsen ikke ske med standardmetoden, foregår aktivets eller forpligtelsens værdiansættelse med en såkaldt "alternativ værdiansættelsesmetode".

Omfanget af poster værdiansat med alternative værdiansættelsesmetoder fremgår af tabel 14 og 17 ovenfor.

Alternative værdiansættelsesmetoder anvendt i virksomheden er uden undtagelse anerkendte metoder, der også anvendes i andre pensionsvirksomheder og finansielle virksomheder.

For de alternative værdiansættelsesmetoder skelnes mellem, om de bygger på selskabsspecifikke skøn eller relevante markedsinput.

De væsentligste poster, hvor værdiansættelsen i væsentlig udstrækning bygger på selskabsspecifikke skøn, er de forsikringsmæssige hensættelser, unoterede fonde og aktier, securitiseringer, primært CLO'er, samt ejendomme og energianlæg. Disse posters værdier er derfor behæftet med de største beløbsmæssige usikkerhedsmarginer. Usikkerhedsmarginen på en posts værdi i solvensbalancen er en funktion af postens relative usikkerhed og postens beløbsmæssige størrelse i solvensbalancen.

For beholdningen af derivater gælder, at værdiansættelsen sker med anerkendte modeller og værdiansættelsesteknikker, der altovervejende baserer sig på markedsinput modtaget fra uafhængige dataleverandører. Derivater udgør mere end halvdelen af aktiver og andre forpligtelser, som bliver værdiansat med alternative værdiansættelsesmetoder.

D.5 Andre oplysninger

Likviditetsgraden af investeringsaktiverne er samlet set så høj, at risikoen for en forceret afhændelse af illikvide aktiver til priser forskellig fra disse aktivers dagsværdi ikke er væsentlig, hverken i forbindelse med likviditetsfremskaffelse til dækning af forfaldne betalingsforpligtelser eller ved tilpasninger af aktivsammensætningen i investeringsporteføljerne.

Der er ikke andre væsentlige oplysninger at tilføje til ovenstående gennemgang.

Afsnit

E

E. Kapitalforvaltning (styring af kapitalgrundlag og kapitalkrav)

I dette afsnit bliver virksomhedens kapitalgrundlag indledningsvist beskrevet. Kapitalgrundlaget er den kapital, som virksomheden råder over til beskyttelse af kunderne, herunder opfyldelse af garantiforpligtelser afgivet over for hhv. kunder og finansielle modparter. Dernæst bliver virksomhedens solvenskapitalkrav samt minimumskapitalkrav gennemgået. Hovedkonklusionerne i afsnittet er:

- Kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt og består udelukkende af kapitalelementer tilhørende den bedste kategori (tier 1)
- Solvenskapitalkravet bliver opgjort med standardmodellen specificeret i lovgivningen
- Solvensdækningen har igennem hele 2017 været komfortabel i forhold til både det risikobaserede solvenskapitalkrav og minimumskapitalkravet.

E.1 Kapitalgrundlag

Formål, politikker og processer til forvaltning af selskabets kapitalgrundlag

Virksomheden sikrer, at kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at dække virksomhedens risici gennem løbende opgørelser, stresstest, følsomhedsanalyser samt ORSA-processen. ORSA-processen tager udgangspunkt i virksomhedens forretningsmodel, risikoprofil samt risikoappetit og indeholder en vurdering af selskabets robusthed over for chok på både kort og langt sigt.

Aktiverne i kapitalgrundlaget investeres sammen med kundemidlerne i gennemsnitsrentemiljøet, og kapitalgrundlaget tildeles en forholdsmæssig andel af årets investeringsafkast. Basiskapitalen opnår desuden risiko-forrentning som betaling for den risiko, kapitalgrundlaget løber for de garanterede policer i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø. Endvidere tildeles basiskapitalen resultatet af Sampension Livs andel af afkastet i Forenede Gruppeliv. Kapitalgrundlaget tildeles ikke risiko-forrentning fra ugaranterede policer.

Den langsigtede holdbarhed overvåges blandt andet ved hjælp af en kapitalplan, der udarbejdes årligt og indeholder en 5-årig fremskrivning af kapitalgrundlag og solvenskapitalkrav. Fremskrivningen foretages for en række scenarier med henblik på at belyse risici, der kan give anledning til solvensmæssige udfordringer. Dermed sikres, at virksomheden er godt rustet til at modstå udefrakommende chok på både kort og langt sigt og fortsat vil være i stand til leve op til sine løfter til kunderne de kommende år.

Hovedkonklusionen fra kapitalplanen er, at virksomhedens solvensmæssige stilling vil ligge på et komfortabelt niveau selv efter et kraftigt negativt chok på alle væsentlige risikofaktorer.

Kapitalgrundlagets sammensætning, størrelse og kvalitet

Virksomhedens kapitalgrundlag består udelukkende af et basiskapitalgrundlag, der er sammensat af egenkapital og overskudskapital (særlige bonusansættelser af type B), jf. tabel 18. Begge elementer tilhører den bedste kapitalkategori i lovgivningen.

Det er virksomhedens målsætning, ikke at anvende andre typer af kapital.

Tabel 18: Kapitalgrundlag, ultimo år

Mio. kr.	2017	2016
Egenkapital, i alt	3.616	3.575
Overskudskapital	4.465	4.458
Immaterielle aktiver	-148	-152
Kapitalgrundlag	7.934	7.882

Virksomheden anvender hverken gældsinstrumenter eller fortjenstmargen i kapitalgrundlaget. Fortjenstmargen er den forventede fremtidige indtjening på den nuværende forretning og er sat til nul ud fra den betragtning, at ejerne ikke skal tjene penge på kunderne.

Aktionærerne har siden 2011 valgt ikke at få udbetalt udbytte.

Der er ingen planer om indskud af yderligere aktiekapital.

Kapitalgrundlag til dækning af solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav

Hele kapitalgrundlaget kan anvendes til dækning af både solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet.

Forskelle mellem kapitalgrundlaget i solvens- og regnskabsbalancen

Kapitalgrundlaget opgøres som forskellen mellem aktiver og forpligtelser. Den eneste forskel mellem kapitalgrundlaget i solvens- og regnskabsbalancen er indregningen af immaterielle aktiver. I regnskabsopgørelsen bliver immaterielle aktiver indregnet til kostpris fratrukket afskrivninger og nedskrevet til dagsværdi, mens de værdiansættes til nul i solvensbalancen, jf. afsnit D.1.

Kapitalelementer underlagt overgangsbestemmelser

Kapitalgrundlaget indeholder ingen kapitalelementer underlagt overgangsbestemmelser i Solvens II.

Supplerende kapitalgrundlag

Virksomheden anvender ikke supplerende kapitalelementer.

Eventuelle begrænsninger på kapitalgrundlagets anvendelse til dækning af tab

Immaterielle aktiver fratrækkes kapitalgrundlaget til solvensbalancen som nævnt ovenfor.

Herudover er der ikke nogen væsentlige begrænsninger i hverken tilgængeligheden eller overførbarheden af kapitalgrundlaget.

E.2 Solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav

Solvenskapitalkrav

Virksomheden anvender standardmodellen til opgørelse af solvenskapitalkravet. Virksomhedens største risiko i solvensopgørelsen er markedsrisiko, hvor rente-, aktie- og kreditspændrisiko udgør de væsentligste bidrag til den samlede markedsrisiko, jf. afsnit C.2. Livsforsikringsrisici spiller også en væsentlig rolle i det samlede risikobillede, hvor levetidsrisikoen er den væsentligste risikofaktor, jf. afsnit C.1.

Solvenskapitalkravet er faldet igennem 2017, jf. tabel 19. Faldet kan primært tilskrives det store fald i securitiseringer, jf. tabel 10.

Basissolvenskapitalkravet bliver delvist absorberet i kundereserver, dvs. midler som kan anvendes til at forhøje kunders mindsteydelser omfattet af en garanti eller hensigtserklæring. For kunder med hensigtserklæring er den ekstra absorption i kundereserver modsvaret af, at disse kunder ikke betaler en årlig risikoforrentning for en garanti.

Tab pga. fejl mv., der skal henføres til operationel risikomodul i solvensopgørelsen kan ikke absorberes i kundereserver.

Opgørelsen af solvenskapitalkravet sker på grundlag af

- dels Finanstilsynets tilladelse til at anvende en volatilitetsjustering til myndighedernes diskonteringsrente ved opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser, jf. afsnit D.2,
- dels en overgangsordning for beregning af aktiebeholdningens bidrag til basissolvenskapitalkravet, jf. afsnit C.2.

Effekten heraf på solvensdækningen er vist i tabel 19.

Tabel 19: Solvenskapitalkrav, ultimo år

Mio. kr.	2017	2016
Livsforsikringsrisiko, jf. tabel 11	3.772	3.853
Markedsrisiko, jf. tabel 12	9.683	12.444
Modpartsrisiko	380	573
Diversifikation mellem ovenstående risikofaktorer	-2.480	-2.775
Basissolvenskapitalkrav (BSCR)	11.356	14.095
Operationel risiko	518	512
Tabsabsorbering i kundereserver	-10.495	-12.707
Tabsabsorbering med udskudte skatteaktiver (PAL)	-59	-58
Solvenskapitalkrav (SCR)	1.320	1.843
Solvensdækning (Kapitalgrundlag i % af solvenskapitalkrav)	601 %	428 %
Solvensdækning, når der ses bort fra:		
Opgørelse af forsikringsmæssige hensættelser uden volatilitetsjustering	513 %	-
Overgangsordning for aktiebeholdning	434 %	-

Brug af forenklede beregninger

I opgørelsen af solvenskapitalkravet bliver forenklede beregninger anvendt på Forenede Gruppelivs (FG) bidrag til livsforsikringskatastrofe-, dødeligheds-, levetids-, invaliditets- og sygdoms- samt omkostningsrisikomodulerne.

FG er en selvstændig gruppe i kontributionsberegningen og er fuldt ud i stand til at dække de opgjorte livsforsikringsrisikobidrag med frie kundereserver. Virksomhedens livsforsikringskatastroferisiko stammer næsten udelukkende fra ejerandelen af FG.

FG udgør en relativt lille del af virksomhedens samlede livsforsikringsrisiko.

Brug af Selskabsspecifikke parametre

Virksomheden anvender ikke selskabsspecifikke parametre i standardmodellen.

Minimumskapitalkrav

Virksomhedens minimumskapitalkrav fremgår af tabel 20. Minimumskapitalkravet er gennem hele året blevet opgjort til 25 % af solvenskapitalkravet, der er det laveste beløb, som minimumskapitalkravet kan blive opgjort til i henhold til lovgivningen.

Tabel 20: Minimumskapitalkrav, ultimo år

Mio. kr.	2017	2016
Lineært minimumskapitalkrav	-3.464	-3.462
Loft over minimumskapitalkrav (45 % af solvenskapitalkrav)	594	829
Bund under minimumskapitalkrav (25 % af solvenskapitalkrav)	330	461
Minimumskapitalkrav	330	461
Solvensdækning (kapitalgrundlag i % af minimumskapitalkrav)	2.404 %	1.709 %

Væsentlige ændringer i solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav

Ændringen i kapitalkravene i løbet af 2017, jf. tabel 19 og 20, er et resultat af markedsudviklingen, men især ændringer i investeringssammensætningen inden for traditionel gennemsnitsrente. Den markante stigning i solvensdækningen i 2017 er således overvejende et resultat af, at beholdningen af securitiseringer er faldet gennem året. Securitiserings risikobidrag dominerer i kreditspændrisikomodulet.

E.3 Anvendelse af delmodul for løbetidsbaserede aktierisici i beregning af solvenskapitalkrav

Virksomheden anvender ikke delmodulet for løbetidsbaserede aktierisici til beregning af solvenskapitalkravet.

E.4 Forskelle mellem standardmodellen og en intern model

Solvenskapitalkravet er opgjort ved brug af standardmodellen, som den er specificeret i lovgivningen. Standardmodellen er samlet set vurderet til at give et retvisende billede af de tabsrisici, som følger af selskabets forretningsmodel, strategi og risikoprofil både på kort sigt og inden for den strategiske tidshorisont, jf. afsnit B.3.

Der er ingen planer om at overgå til at opgøre solvenskapitalkravet med en intern model eller en partiel intern model.

E.5 Manglende overholdelse af minimumskapitalkrav og solvenskapitalkrav

Både solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet har været opfyldt til ethvert tidspunkt gennem 2017.

E.6 Andre oplysninger

Der er ikke andre væsentlige oplysninger at tilføje til ovenstående gennemgang.

Tabelbilag

Når SFCR-rapporten er offentliggjort, skal virksomheden ligeledes offentliggøre udvalgte indberetningskemaer om deres solvens og finansielle situation.

De pågældende skemaer bliver offentliggjort – umiddelbart efter de er indberettet til Finanstilsynet, hvilket senest sker 7. maj 2018 – på virksomhedens hjemmeside under Finansiell information / Årsrapporter / Rapport om solvens og finansiell situation (<https://www.sampension.dk/Forside/Om-Sampension/Finansiell-information/aarsrapporter/Rapport-om-solvens-og-finansiell-situation>).

Sampension KP Livsforsikring a/s
Tuborg Havnevej 14 · DK-2900 Hellerup
Tlf. 77 33 18 77 · www.sampension.dk

sampension
mere værd